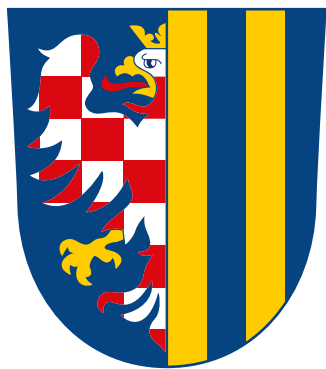

ZPRAVODAJ Veverská Bítýška

PROSINEC 2024

Vážení spoluobčané, sousedé,
s přáním klidného adventu vás všechny srdečně zdravím. Závěr roku je pro mnohé z nás obdobím, kdy se ohlížíme zpět a bilancujeme uplynulý rok, a zároveň plánujeme kroky pro ten nadcházející. Rok 2024 přinesl mnoho nového a také výzvy, které jsme společně překonávali. I díky vaší podpoře a zájmu se podařilo realizovat projekty, které přispívají ke kvalitnějšímu životu v našem městě.

Na následujících stránkách Zpravodaje se můžete podrobněji dočíst o důležitých událostech posledního čtvrtletí. Od listopadu funguje služba Senior Taxi, která poskytuje našim seniorům pohodlnou a cenově dostupnou dopravu. Také jsme spustili nový rozhlasový systém, který zlepšuje informovanost a umožňuje včasné varování obyvatel při krizových situacích. Pro naše dobrovolné hasiče dorazila dlouho očekávaná posila – nová hasičská cisterna TATRA T815 – která významně posílí naši bezpečnostní infrastrukturu a bude

chloubou naší jednotky. Tato technika nám umožní nejen lepší zásahy při mimořádných událostech, ale také reprezentaci města při různých akcích a slavnostech. Věřím, že následující rok přinese nejen nové možnosti, ale i chvíle, kdy si společně užijeme kulturní a společenské akce, které pro vás připravujeme. Dovolte mi na závěr poděkovat za vaši podporu a projevenou důvěru, která je pro mě i celý tým na radnici velkým závazkem. Přeji vám krásné prožití vánočních svátků a úspěšný start do nového roku.

S úctou

Ing. Lukáš Zavádil,
starosta města Veverská Bítýška

Nová posila pro naše
dobrovolné hasiče

> strana 2

Dýňování a štrúdlování v 2. B

Základní škola Veverská Bítýška

> strana 5

Spolek přátel tělovýchovy
Veverská Bítýška

> strana 12

Letohrádek zve na zahraniční
a exotické betlémy

> strana 28

Nová posila pro naše dobrovolné hasiče

Do našeho města dorazila nová hasičská cisterna na podvozku TATRA T815, která po více než 60 letech nahradí starý vůz sloužící našim dobrovolným hasičům. Tato moderní technika výrazně posílí akceschopnost jednotky.

Nová cisterna je vybavena nádrží na vodu o objemu 8 500 litrů a nabízí špičkové vybavení, které naši hasiči budou moci využít při každém zásahu. Mezi nejdůležitější prvky patří osvětlovací stožár pro práci i za snížené viditelnosti, odnímatelná a nárazníková lafetová proudnice (vodní dělo) s dálkovým ovládáním, lanový naviják a automatická převodovka pro snadnější manipulaci a pohyb v náročném terénu.

Na pořízení vozidla jsme získali dotaci ve výši 4 000 000 Kč od Ministerstva vnitra a 1 700 000 Kč od Jihomoravského kraje. Zbytek částky byl dofinancován

z rozpočtu města. Díky této investici můžeme lépe zajistit bezpečnost ve městě i okolí a posílit vybavenost našich dobrovolných hasičů.

Po dohodě s velitelem jednotky proběhne veřejné představení, včetně praktické ukázky nové cisterny. O přesném datu vás budeme včas informovat na webových stránkách města a sociálních sítích. Budeme rádi, pokud si tuto událost nenecháte ujít a přijdete se podívat na novou techniku, která bude sloužit k ochraně nás všech.

Ing. Lukáš Zavadil

Nový rozhlasový systém ve Veverské Bítýšce – moderní řešení pro lepší informovanost a bezpečnost

Rád bych vás informoval o instalaci nové rozhlasové sítě ve Veverské Bítýšce. Tento krok jsme podnikli především z důvodu poruchovosti starého systému a na základě četných připomínek, že rozhlas není na mnoha místech dobře slyšitelný. Nová rozhlasová síť by měla zajistit, že důležité informace uslyší každý občan jasně a zřetelně.

Pro realizaci tohoto projektu jsme využili dotaci určenou na rozvoj systému včasného varování obyvatelstva. To znamená, že nový rozhlasový systém nejenže informuje o běžných oznámeních, ale zároveň plní funkci nouzového varování v případě mimořádných událostí, jako jsou povodně, požáry či další krizové situace.

Příkladem může být letošní září, kdy naše město čelilo hrozbě povodní. Kvůli absenci spolehlivého rozhlasového pokrytí jsme tehdy museli zajišťovat informování chatových oblastí osobně – hasiči chodili chatu od chaty a vyzývali k evakuaci. Dnes je již nová rozhla-

sová síť aktivní i v těchto místech, což nám v budoucnu umožní rychlejší a efektivnější komunikaci.

Věřím, že nový rozhlasový systém přinese lepší informovanost pro všechny obyvatele a zvýší naši připravenost čelit mimořádným situacím.

Ing. Lukáš Zavadil

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo životního prostředí

Protipovodňová opatření města Veverská Bítýška CZ.05.01.03/05/23_048/0003181

Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií.

Cílem projektu je pořízení varovného systému ochrany před povodněmi a zpracování digitálního povodňového plánu pro město Veverská Bítýška.

Termín realizace projektu: 08/2024 – 08/2025

Energetické úspory

Obnovitelné zdroje energie

Adaptace na změnu klimatu

Vodovody a kanalizace

Oběhové hospodářství

Příroda a znečištění

Novinka pro naše seniory – Tvořivá dopoledne s Oříškem

Ve spolupráci s Mateřským centrem Oříšek jsme připravili novou aktivitu pro naše seniory – Tvořivá dopoledne. Aktivita se koná každé úterý od 10:00 do 12:00 v kulturním domě na Pavla Perky 390. Tato setkání jsou určena všem, kdo mají chuť si odpočinout, pobavit se a vyzkoušet si něco nového.

Město Veverská Bítýška hradí náklady na lektorky i materiál, takže je tato aktivita pro seniory zcela zdarma. Každý týden bude věnován jiné technice, díky čemuž si účastníci mohou odnést domů vlastní výtvořky a užít si příjemný čas ve společnosti dalších tvořivých lidí.

Program Tvořivých dopolední od listopadu do konce roku:

- 5. 11. – Podzimní dekorace
- 12. 11. – Lapač snů
- 19. 11. – Olejomalba s malířkou Tatianou Chupis
- 26. 11. – Adventní věnce
- 3. 12. – Vánoční přání a visačky na dárky (slepotisk s přístrojem Bigshot)
- 10. 12. – Vánoční koule z mašlí
- 19. 12. – Předvánoční posezení a výroba andílka

Zveme všechny seniory, aby se přišli pobavit, popovídat si a strávit příjemný tvořivý čas.

Ing. Lukáš Zavadil

Nová služba SENIOR TAXI ve Veverské Bítýšce

Od 1. listopadu 2024 funguje ve Veverské Bítýšce nová služba SENIOR TAXI. Tato služba je navržena tak, aby seniorům **nad 70 let** a držitelům průkazů **ZTP** a **ZTP/P** usnadnila cestování na důležitá místa v našem městě i okolních obcích. SENIOR TAXI je určeno občanům s trvalým pobytem ve Veverské Bítýšce a nabízí cenově dostupnou dopravu k lékařům, do lékáren, na úřady a pro základní nákupy.

Kam lze SENIOR TAXI využít?

- Návštěvy lékaře,
- lékárny,
- úřady,
- nákupy.

Oblasti, do kterých SENIOR TAXI jezdí:

- Veverská Bítýška (10 Kč za jednu jízdu),
- Kuřim (20 Kč za jednu jízdu),
- Tišnov (25 Kč za jednu jízdu).

Zpáteční cesta se počítá jako dvě jízdy.

Podmínky a provozní informace: Každý oprávněný občan má nárok na **10 jízd měsíčně**. První dva měsíce bude služba fungovat ve **zkušebním provozu**, na jehož základě dojde k vyhodnocení a případným úpravám podle potřeb uživatelů.

Oprávnění senioři obdrželi podrobné informace o službě v dopise, který byl doručen během prvních listopadových dnů. SENIOR TAXI přináší našim seniorům možnost pohodlného a bezpečného cestování. Věříme, že tato služba bude prospěšná, a uvítáme podněty, které nám ji pomohou dále vylepšit.

Ing. Lukáš Zavadil

Odpadové okénko

Rádi bychom vás informovali o aktuálním dění kolem dotace na kompostéry. Výzva č. 68 *Předcházení vzniku odpadu* byla vyhlášena dne 6. listopadu 2024, přičemž maximální podpora z prostředků EU dosahuje částky 350 milionů Kč. Tyto prostředky lze využít na nákup kompostérů, budování RE-USE center, nebo na opatření k omezení jednorázových obalů a nádobí.

Žádosti o podporu je možné podávat od 20. listopadu 2024 do 30. května 2025. Město Veverská Bítýška žádost podalo hned první den a nyní čekáme na potvr-

zení, zda se naše žádost vešla do alokace výzvy a byla formálně správná. Pokud půjde vše dobře, samotnou distribuci kompostérů bychom mohli zahájit na podzim příštího roku.

V případě, že naši žádosti nebude vyhověno, nebudeme moci kompostéry příští rok distribuovat do domácností. Bohužel už nyní víme, že tato dotace na předcházení vzniku odpadu se nebude opakovat.

Vedení města proto zvažuje možnost nákupu kompostérů z vlastních prostředků, což by ale mohlo distribuci posunout až do roku 2026.

O dalším vývoji vás budeme průběžně informovat.

Anna Houdková

Střípky z knihovny

Za velmi podařenou můžeme označit přednášku Lukáše Picha, která se konala v pátek 18. října, v zasedací místnosti na ulici Boční.

Pan Pich přilákal dost lidí na to, aby se obsadily všechny židle v místnosti. Kromě dospělých se sešla i hrstka dětí, které přednášku s velkým zájem sledovaly a poslouchaly. Obsahem přednášky byla příroda a divoká zvířata. Nádherné záběry z kamery a fotoaparátu nám ukázaly, že Lukáš je ve svém oboru opravdu profík. Mimo fotek a videí jsme se všichni dozvěděli plno zajímavostí týkajících se právě zvířat žijících ve volné přírodě.

V říjnu k nám také zavítaly děti ze Základní školy v Lažánkách, děti zjistily, jak samotná knihovna funguje, co a kdy si mohou půjčit, jak se k vypůjčeným knihám chováme a samy si zkusily zařadit některé z knih. Ke konci návštěvy jsme si ještě stihli přečíst pohádku a udělat pohádkový kvíz.

Troufám si říct, že knihovna děti velmi zaujala, pan učitel odcházel s plnou kabelou knih, které si děti vypůjčily.

A poslední informace se týká následujícího roku, který se velmi rychle blíží. V prvním půl roce nás bude čekat několik akcí, které budou vždy zavčas zveřejněny na facebookovém profilu a na nástěnce města.

První akcí, na kterou se můžete těšit již v únoru, bude autorské čtení s velmi populárním spisovatelem Štěpánem Javůrkem. Komu toto jméno nic neříká, necht' zaběhne k nám do knihovny se informovat.

Čtení bude probíhat v úterý 18. února 2025, ostatní informace včetně propagačního letáčku budou zavčas zveřejněny.

Sabina Hofmanová

Vítání občánků v říjnu 2024

Vítání občánků narozených od ledna 2024 do června 2024 bylo naplánováno na 14. září 2024. Rodiče s dětmi byli pozváni, vše připraveno, ale v pátek v odpoledních hodinách jsme Vítání občánků museli zrušit. Prognózy na zvládnutí povodně nebyly zrovna optimistické a na úřadě zasedal povodňový štáb.

Vítání občánků se tedy uskutečnilo dne 19. října 2024. Přivítány byly tyto děti: Adam Svoboda, Dominik Štulpa, Emily Hájková, Radim Haluza, Julie Vojena Šoukalová, Ema Nahodilová a Liliana Valešová. Všem novým občánkům přejeme pevné zdraví a rodičům hodně hezkých chvil s vašimi dětmi.

Anežka Dvořáková

Tipy na knižní dárek

Na městském úřadě jsou k prodeji knihy:

Veverská Bítýška slovem a pohledem, 227 Kč

Krajinou řeky Svratky – Ivan Koláčný,
Stanislav Bělík, 396 Kč

Povíhádky z bílé a černé vody – Iren Bartošek, 590 Kč

1939–1945 ve vzpomínkách obyvatel Veverské Bítýšky – Ilona Coufalová, 190 Kč

Adaptační pobyt žáků 6. ročníků

V září se žáci 6. ročníku zúčastnili adaptačního pobytu. Dva dny plné různých her a aktivit zaměřených na spolupráci a třídní kolektiv strávily děti v areálu letního tábora Brumov pod vedením animátorů z organizace Nestůj a hop.

Dýňování a štrúdlování v 2. B

Dne 17. října 2024 proběhlo ve třídě 2. B dýňování a štrúdlování. Za pomoci rodičů a prarodičů děti dlabaly dýně do roztodivných podzimních kreseb. Mohly využít různých donesených přírodnin nejen z lesa. Zapálení dětí a zejména rodičů bylo evidentní. Celé dvě hodinky jsme měli úžasnou atmosféru, též proběhla soutěž o nejlepší závin alias štrúdl.

Stolní tenis – okresní kolo v Ivančicích 2024

V úterý, 22. října, se v sále Orlovny v Ivančicích uskutečnilo okresní finále ve stolním tenise pro žáky 5.–9. ročníků. Dívky naší školy dokázaly přehrát dvě ze tří konkurenčních škol a obsadily tak krásné 2. místo. V kategorii hochů se o stupně vítězů utkalo celkem sedm škol a ta naše se probojovala také až do velkého finále. Po vyrovnaném souboji jsme však klukům ze Základní školy Kanice podlehli výsledkem 2:4, po čemž jsme si mohli vyzvednout vedle medailí a diplomu i druhý stříbrný pohár. Turnaj byl pestrý a nabídl mnoho skvělých výměn na velmi vysoké úrovni nejen ve dvouhrách, ale i ve čtyřhrách.

Halloween na naší škole

Třída 9. A si letos připravila pro všechny žáky 2.–9. ročníků tematickou halloweenskou soutěž. Soutěžilo se o nejlépe vyzdobenou třídu a nejlepší kostým, a to zvlášť pro první a druhý stupeň. Ocenění za nejlepší kostýmy si odnesly Eliška Vaňharová z 2. A a Natali Barašová a Zuzana Sojková ze 7. B. Nejlépe vyzdobenými třídami se staly 2. B a 7. B. Děkujeme 9. A za organizaci a všem zúčastněným za krásně strašidelný den!

Osvětim 2024

Zájemci z řad našich devátých ročníků vycestovali ve středu 23. října 2024 k našim polským sousedům, aby se podívali na jeden z nejznámějších památníků holocaustu v Evropě. Během prohlídky koncentračního tábora Osvětim měli naši žáci možnost nahlédnout do jednoho z nejtragičtějšího období novodobých dějin. Paní průvodkyně jim podrobně popsaly osudy obětí, ukázaly všechna místa, kterými většina před mnoha lety prošla, a poukázaly i na několik osobních věcí.

Sedmáci v ZOO – Tajuplný ptačí svět

V průběhu měsíce října postupně navštívily všechny tři sedmé třídy ZOO Brno. Byl pro ně připraven výukový program Tajuplný ptačí svět. Při vstupu je přivítal papoušek Eda (ara ararauna), kterého mohli někteří odvážlivci nakrmit ořechy a provázeli žáky první polovinou výukového programu. V průběhu se žáci seznámili se znaky ptáků, pozorovali ptačí peří, dozvěděli se, zda ptáci dobře vidí a slyší, jestli mají chuť, který zástupce ptáků je největší a který nejmenší. Mohli si prohlédnout hnízdo kosa a drozda a vejce různých druhů ptáků. V druhé části programu žáci vyrazili do terénu, zaposlouchali se do ptačího zpěvu a s dalekohledy pozorovali volně žijící i chované druhy ptáků. Pozorní zaznamenali vránu, sýkorku, červenku, holuba, konipase a další.

Program Lipka – podpora podnikavosti a kreativity

Dne 22. října 2024 proběhl ve třídě 8. B seminář Rozvoj sociálních a občanských kompetencí a podpory k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků financovaný MAS

Kuřim. Lektorka žáky vedla ke tvořivosti, kritickému myšlení a řešení problémů pomocí zážitkových aktivit. Žáci si vyzkoušeli spolupráci na zadaných úkolech a společně řešili zdánlivě nesouvisející problémy.

Návštěva moštárny

V pondělí 21. října 2024 navštívili žáci 1.–3. ročníku místní moštárnu. Pan Jakubec předvedl dětem celý proces výroby moštu i s odborným výkladem. Po vylisování žáci tento lahodný nápoj plný vitamínů s chutí ochutnávali. Někteří si dokonce připsali na zdraví. Dětem mošt chutnal a moštování se jim líbilo.

Výstava ovoce a zeleniny

V pondělí 30. září navštívili žáci 1. stupně výstavu ovoce a zeleniny. Výstava je pořádána pravidelně jednou za dva roky místními zahrádkáři. Žáci si mohli prohlédnout, co se letos na zahrádkách a v sadech urodilo. Mohli si také prohlédnout krásné podzimní květiny, kaktusy a bonsaje, seznámit se s léčivými bylinkami. Nejvíce se všem líbila ochutnávka medu a nakládání okurek, kterou si pro děti pořadatelé připravili. Výstavu doplňovaly výkresy a výrobky dětí také z naší školy, které děti vytvořily v hodinách výtvarné výchovy a v družině. Výstava se všem líbila. Děkujeme zahrádkářům za pozvání.

Paleontologové z 8. B

O tom, co všechno lze najít v okolí naší Bítýšky, se byli přesvědčit žáci naší 8. B. Společně s paní učitelkou Vašíčkovou vyrazili pátrat po otiscích minulosti. Ano, jejich cílem byly zkameněliny, otisky dávno vyhynulých rostlin a živočichů. Jejich hledání bylo nakonec velice úspěšné.

Časopis

V listopadu vyjde první číslo zbrusu **nového školního časopisu Veverčiny**. Výtisky budou k mání na akcích školy, třeba hned na té nejbližší s názvem Předvánoční zastavení. Obsahem časopisu je dění na škole, zajímavé rozhovory, školní akce apod.

Kolektiv pracovníků ZŠ

MATEŘSKÁ ŠKOLA VEVERSKÁ BÍTÝŠKA

Kouzelnické představení

1. října 2024 naši školku navštívil kouzelník a iluzionista Václav Katona. Jednalo se o představení v bezprostřední blízkosti dětí, kdy se stávají právě oni součástí všech kouzel, které se dějí před jejich zraky. V průběhu programu si vzal jím vybrané děti, které mu asistovaly při kouzlení, ať už se jednalo o mince, šátky, karty, mizení předmětů, levitaci, břichomluvectví nebo netradiční magii. O tom, že si děti kouzelnický program užily, není pochyb. Smích na tvářích a nafukovací balonek ve tvaru pejska jako dárek to zpečetil.

Uspávání broučků

Naše MŠ uspořádala dne 22. října 2024 akci nazvanou Podzimní stezka s uspáváním broučků. Děti se na tuto akci pečlivě připravovaly již v předešlých dnech. Povídali jsme si o tom, jak se zvířátka připravují na zimu, jak hledají úkryty pro přečkání chladného období. Děti se naučily básničky a písničky, vyrobily si svého broučka z přírodních materiálů. Vznikly tak například motýlci ze samotvrdnoucí hmoty, broučci ze žaludů, včeličky malované na kamínkách.

Vše začalo tím, že jsme se společně s rodiči a dětmi sešli na zahradě MŠ Zábíteší. Děti svému broučkovi zazpívaly ukolébavky, přednesly básničku a poté se společně s rodiči vydaly stezkou na Babky, která byla označená lucernami. Cestou plnily jednoduché úkoly a na konci byly děti odměněny svítícími náramky. Zbývalo už jen najít úkryt pro broučka, vytvořit mu postýlku a pěkně ho přikrýt.

Věříme, že tyto chvíle byly pro všechny příjemně stráveným časem ve společnosti rodiny a známých.

Výstava ovoce a zeleniny

Dne 30. října děti navštívily již tradiční Výstavu ovoce a zeleniny. Společně jsme si prohlédli nepřeberné množství druhů a odrůd, které zahrádkáři vypěstovali. Děti procvičily zrakové vnímání (pojmenovávaly barvy, porovnávaly tvary, velikosti) a zrakovou paměť. Seznámily se s bylinkami, různými druhy medu, ale také s vhodným chováním ve společnosti. Součástí výstavy byly i výtvarné práce dětí.

Školka bruslení

Před koncem školního roku 2023/2024 oslovili zástupci HC MYSTERY Kuřim naši mateřskou školu s nabídkou výukových lekcí bruslení pro děti pod vedením zkušených lektorů bruslení a trenérů ledního hokeje.

Jako pedagogové jsme vyhodnotili případná rizika, ale zájem dětí a rodičů obavy převážil. Velká výhoda byla i ta, že zimní stadion je nedaleko. Děti potřebovaly brusle, přiměřené oblečení, ochrannou přilbu (hokejovou nebo lyžařskou), popřípadě byla možnost si brusle i přilbu zapůjčit. Hlavním mottem školky bruslení je „Naučíme Vaše dítě bruslit.“

Vlastní výuka probíhala příjemnou, zábavnou formou s respektem k individualitě dítěte. Pro úplné začátečníky byly připraveny pomůcky – hrazdičky, plyšové hračky... Některé děti stály na bruslích poprvé v životě. Děti byly nadšené, bez ohledu na to, zda šlo o naprosté začátečníky, nebo již zkušené bruslaře. Bruslení je velice bavilo a nově nabyté dovednosti posílily jejich zdravé sebevědomí. I rodiče byli překvapeni tím, jak děti bruslení zvládly, někteří začali se svými dětmi trávit čas na veřejném bruslení.

Jedním z mnoha vzdělávacích cílů v našem Školním vzdělávacím programu „Náš svět“ je vytvoření a upev-

nění zdravých návyků a tím i vytvoření předpokladů ke zdravému životnímu stylu. I tohle je jedna z cest k naplnění a získání očekávaných kompetencí. Co děti za tu krátkou dobu získaly? Zdokonalení a vytvoření nových pohybových dovedností, zlepšení koordinace a rovnováhy, posílení fyzické kondice, samostatnost, zdravé sebevědomí a sebedůvěru.

Třeba zase příští rok, na bruslení...

Podzim je tu!

S dětmi jsme ve čtvrtek 31. října 2024 prožili strašidelné dopoledne. Děti přišly v kostýmech. Některé donesly dýni, kterou jsme podle fantazie předkreslili a vydlabali. Dlabání dýní je oblíbená rukodělná činnost, která je spojená s podzimem a svátkem Halloween. Dýně se stala symbolem podzimu a plodinou, kterou lze zpracovat do posledního semínka. Dlabání dýní je také skvělou příležitostí, jak se děti mohou zdokonalit v rukodělných činnostech a získat skvělé vzpomínky. Vydlabané a vyřezané dýně nám hlídaly mateřskou školu.

Podzimní radovánky v mateřské škole

Podzim přináší do našich životů pocit zklidnění, zastavení, obdivu nad změnami v přírodě, zamyšlení nad barevnou krásou, úžasu při pozorování odlétajících ptáků.

Snažíme se, aby děti tyto skutečnosti vnímaly a dokázaly jednotlivá roční období rozlišovat. Proto zařazujeme do našeho vzdělávacího programu podzimní aktivity, které budou pro děti atraktivní a zajímavé.

Podzimní procházky obohacujeme tím, že děti plní úkoly jako hledání určitého počtu kaštanů, listů podle barvy, žaludů, větviček, skládání obrázků z přírodnin, brouzdání ve spadaném listí či vyhazování listů nad hla-

vu, pozorování orosených pavučin, hledání hub, chořů, pozorování ptáků, naslouchání zvuků přírody. Děti mají velmi rády tyto dlouhé procházky, při kterých nahlíží do tajemství přírody a zároveň si užívají pohybovou aktivitu. S velkým nadšením se děti staraly o našeho školního ježčka, kterého jsme objevili na školní zahradě. Každý den pozorovaly, jestli ježek snědl granule, které mu radostně sypaly do talířku pod keř. Zároveň se dozvěděly mnoho zajímavostí z ježčího života.

Samozřejmě máme i mnoho zajímavých výtvarných či pracovních činností zaměřených na podzimní období. Výrobky z přírodnin, listů, skládání kaštanů do

různých tvarů, výroba podzimních lucerniček, draků, malování berušek na kamínky, vykrajování a pečení, tvoření pavoučků ze sušenek... to všechno si děti mohly vyzkoušet.

Podzim ještě nekončí a my máme další plány, jak dětem pobyt v naší škole co nejvíce zpříjemnit. Pro náš učitelský tým je nejvyšší odměnou slyšet: „Těšíme se do školky“.

Projekt zdravé zoubky

V týdenním tématu „Zdravé zoubky“ jsme si zopakovali, které potraviny zubům škodí, jak často chodit k zubaři, jak čistit zoubky, jak vypadá zubní kaz a jak mu předejít, kdy si máme vyměnit kartáček... Děti plnily úkoly v pracovním listu a nakonec je čekalo čtení s porozuměním „Proč medvěda bolí zub?“ Na závěr si děti v mateřské škole vyčistily zoubky vlastním, z domu přineseným zubním kartáčkem a pastou. Kdo zapomněl, vyzkoušel si čištění zubů na vzdělávací pomůcce s velkým zubním kartáčkem. Všem se projekt líbil. Děti měly velkou radost a slíbily, že se o své zoubky budou starat.

kolektiv zaměstnanců MŠ

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA KUŘIM, POBOČKA VEVERSKÁ BÍTÝŠKA

Zprávy ze ZUŠ

Ve školním roce 2024/2025 slaví naše škola významné výročí 75 let od založení hudebního školství ve Veverské Bítýšce. Pro tuto příležitost připravujeme pro veřejnost cyklus koncertů a vystoupení, do kterých se zapojí žáci a učitelé ve všech oborech – hudebním, tanečním a výtvarném. Velice nás těší, že odkaz uměleckého školství ve Veverské Bítýšce stále naplňujeme.

Co je u nás nového?

Postupně modernizujeme učebny a taneční sál. Za finanční výpomoc děkujeme městu Veverská Bítýška, bez této podpory bychom nemohli opravy realizovat. Sál každodenně slouží k výuce tanečního oboru a je také využíván pro školní koncerty a veřejná vystoupení. Nyní je vymalovaný, vybavený klimatizací, zvukovou technikou a novým osvětlením. Závěsy, které v sále sloužily bezmála od roku 1994, kdy byla zahájena výuka v nové budově základní umělecké školy, budou v pro-

sinci nahrazeny. Vánoční koncert se tedy uskuteční v sále v novém kabátu.

Taneční obor

Taneční obor na pobočce ve Veverské Bítýšce navštěvuje 63 děvčat ve věku od 5 do 16 let. V letošním školním roce se bude konat soutěžní taneční přehlídka žáků ZUŠ České republiky, proto i naše děvčata připravují s paní učitelkou Michaelou Hosovou choreografie, se kterými se okresního kola zúčastní. Nejstarší žákyně se kromě přípravy na soutěž pečlivě věnují i nácviku na absolventské vystoupení. Za svoji práci v hodinách dostaly dárek – vstupenky na baletní představení letošní premiéry Coco Chanel, představení inspirovaného životem mimořádné osobnosti světové módy. A jak se děvčatům balet líbil? „Líbí se mi, že se chodíme dívat na profesionální tanečníky. Je to velice hezké, inspirativní a poučné. Je hezké vidět choreografie, kostýmy nebo poznávat jednotlivé cviky. Vždy se ponořím do děje. Je to prostě pohyb, hudba a příběh. Když tanečník vysvět-

luje své emoce tancem, umožňuje to divákovi vidět to umění a eleganci," zhodnotila Nikola Seidlová, žákyně 7. ročníku tanečního oboru.

Společně s žákyněmi jsme se vydali i na vystoupení žáků Taneční konzervatoře Brno, které se konalo v pátek 15. listopadu 2024 v divadle Barka. „Představení v Barce bylo moc hezké. Všichni studenti jsou opravdu šikovní a mají obrovský talent. Téma Šípkové Růženky mě zaujalo hlavně v té části, kdy se střídala roční období. Měli to moc hezky zpracované.“ řekla Viktorie Auxtová, žákyně 7. ročníku tanečního oboru.

Výtvarná tvorba

Podzim nabízí spoustu inspirace pro tvoření, každý list i plod mohou být součástí jakéhokoli obrazu, jen popustit uzdu fantazii a vnímat kouzlo kolem nás. Z pokladů podzimní přírody vytvořili žáci umělecká díla, která můžete vidět ve foyer školy i v oknech.

Rok české hudby

Roky s koncovou 24 jsou významnými pro českou hudbu – v roce 1824 se narodil náš národní skladatel Bedřich Smetana a v roce 1924 u příležitosti jeho 100. výročí narození započala tradice Roku české hudby. I my si připomínáme toto významné výročí a společně s žáky a učiteli hudebního oboru připravujeme koncert k oslavám Roku české hudby, kde zazní výhradně skladby českých autorů, uslyšíte sólové výkony i komorní a souborová uskupení.

Koncert Pro Vážku

Benefiční koncert Pro Vážku se konal tentokrát na pobočce ve Veverské Bítýšce. 23. ročník této charitativní události podpořili žáci a učitelé pestrým hudebním programem, vystoupili sólisté, kapely a pěvecké sbory. Publikum vytvořilo velmi příjemnou atmosféru. Výtěžek z dobrovolného vstupného bude použit pro Kontaktní místo ČALS v Brně, které svou činnost zaměřuje na pomoc a podporu lidí s demencí a jejich rodin. Předali jsme 4 981 Kč! Děkujeme všem dárcům za štědrost a jsme rádi, že můžeme společně napomáhat dobré věci.

Pěvecký sbor mladších žáků zazpíval dvě lidové písně a píseň Buchet je spousta z pohádky Kouzla králů

Trio FFK

Srdečně vás zveme na tyto koncerty:

11. prosince	Vánoční koncert
21. ledna	3. žakovský večírek
3. února	4. žakovský večírek
25. března	Jarní koncert

Všechny akce se konají v sále základní umělecké školy.

kolektiv pedagogů ZUŠ

Ohlédnutí za skautskými tábory 2024

I letošní skautský rok jsme zakončili tradičním tábořením u osady Chytálky. Pro naše skautíky jsme uspořádali dva táborové turnusy a pro naše Benjamínky několik dní táboření rodičů s dětmi. Celkem se táborů účastnilo více než 100 dětí, dvě desítky statečných rodičů a na chodu a přípravě táborů se podíleli všichni naši nejstatečnější vedoucí, za což jim všem moc děkuji.

Tábor starších dětí – Sokolů

Náš oddíl starších dětí (cca od 11 let) každý rok tábory zahajuje a společně s rodiči se první víkend podílí i na stavbě tábora. Další dny si pak už děti užívají pravou táborovou atmosféru a hry. Ta letošní byla na motivy románu „Cesta kolem světa za 80 dní“ a představu o tom, jak probíhala, si můžete udělat z následujícího zápisu táborníků.

...Pyramidy, den 5.

Dnes jsme se vydali na nebezpečnou a strastiplnou cestu. Po vydatném obědě, který jsme zajistili samozřejmě také my, jakožto zkušení kuchařtíci, jsme za pomoci průvodce doputovali do vnitřních prostor pyramidy. Během prohlídky nás ale zaskočilo nečekané zhasnutí světla, kvůli kterému jsme se museli z pyramidy dostat poslepu. Samozřejmě se nám to povedlo v rekordním čase a po cestě jsme ještě stihli získat jídlo do svých zásob.

Vaše oblíbená redakce z družiny Rákosníčků...

Tábor mladších dětí – Veveřek

Oddíl Veveřek (dětí od 6 do 11 let) měl letos poprvé samostatný turnus, protože už se nám se staršími dětmi dohromady prostě nevešli. O to více si ale samostatné tábory myslím všichni užili. Hra na tomto táboře byla inspirována knihou Ostrov pokladů a děti si na táboře nejen hrály, ale učily se i různým tábornickým a kuchařským dovednostem. Nevědomky pak trénovaly spolupráci, komunikaci a samostatnost, nebo si rozšiřovaly znalosti při nadšeném plnění odborky zdravotníka.

Táboření Benjamínků s rodiči

Benjamínci jsou děti předškolního věku, a proto se táboření účastní i s rodiči. Pro většinu z nich jsou to první noci ve stanu a v táborovém prostředí, kde není elektřina ani voda sama tekoucí z kohoutku.

Na tomto táboře plnili malí indiáni různé zkoušky a od Silného Bizona pak za odměnu získávali barevná pera do svých indiánských čelenek. Všichni byli moc šikovní, protože nakonec zvládli zahnat i zlou nemoc a vyžrát na zákeřného banditu.

Aneta Křížová

Jablkobraní

I když letošní úroda jablek v obecním sadu nebyla tak bohatá, Jablkobraní se stalo krásnou oslavou podzimu a komunity. Díky vlastní zásobě jablek, kterou jsme do sadu přivezli, se sad proměnil v místo plné radostné atmosféry plné jablíček.

Jedním z hlavních lákadel akce bylo moštování, které nejen provonělo sad, ale přineslo i spoustu radosti. Zájemci si mohli zkusit, jak se z jablek vyrábí mošt, a hned ochutnat výsledky své práce. Zapojil se opravdu každý od dětí až po dospělé. A díky krásnému slunečnému počasí bylo v sadu opravdu příjemně.

Pro děti byla připravena pestrá škála aktivit. Stromy mezi sebou ukrývaly dílničky, kde si děti mohly vyrobit jablíčko z barevné vlny, obtiskovat jablka a listy na papíry připevněné na kmeny stromů nebo se jen volně probíhat mezi stromy. Každá aktivita podporovala kreativitu a hravost, a navíc se odehrávala v přirozeném prostředí, které děti nadchlo.

Účastníci přinesli i něco dobrého – koláče, bábovky, domácí pomazánky nebo čerstvé pečivo a tak jsme si připravili společný piknik. Rozmanitost chutí a vůní byla stejně rozmanitá jako barvy listů v sadu.

Akce byla důkazem, že i v jednoduchosti je krása – jen jablka, stromy a lidé dokážou vytvořit nezapomenutelnou komunitní událost. Děkujeme všem, kdo se na Jablkobraní podíleli, a těšíme se na další setkání!

Drakiáda: Počasí nás nezastavilo

První termín Drakiády musel být zrušen kvůli dešti, ale o týden později nám počasí přálo. Na poli za bytovkami se sešly rodiny s dětmi, aby si společně užily pouštění draků. Foukal ideální vítr a nebe se brzy zaplnilo pestrými barvami draků.

Největší překvapením byla chvíle, kdy se na obloze objevila duha, což potěšilo nejen děti. Po vydařeném pouštění jsme den zakončili opékáním špekáčků.

Svatomartinský průvod zářil novou trasou

Letošní svatomartinský lampionový průvod, který se konal v pátek 8. 11. 2024 přinesl novinku v podobě trasy, která začínala na Ostrůvku a končila na Kašparově louce u hájenky. Akce přilákala velké množství účastníků a vytvořila jedinečnou atmosféru plnou světla, ale i zmrzlých prstíků.

Lampiony a lucerničky zářily po celé trase a dodávaly průvodu kouzelný nádech. Letos nás doprovázeli dva koně, což podtrhlo slavnostní charakter akce. Svátého Martina ztvárnil pan starosta Lukáš Zavadil, který v čele průvodu přinesl symboliku této tradiční události.

Na Kašparově louce čekalo na účastníky překvapení v podobě světelné cesty a působivé fireshow, kterou předvedlo DUO Kontrast. Děkujeme všem, kdo se na organizaci podíleli, a těšíme se na příští rok!

Workshop Jak na kompostování v ZaHrátce

Krásné sobotní slunečné dopoledne jsme strávili v ZaHrátce, kde jsme v rámci workshopu probrali, jak správně kompostovat, co do kompostu patří a jak jej správně udržovat. Hned jsme si vše i prakticky vyzkoušeli a založili nový kompost. Jako bonus jsme se přiučili jak kompostovat suché toalety. V rámci setkání jsme udělali spousty podzimních prací v ZaHrátce, která se již nyní chystá na zimu.

Podzimní SWAP

V neděli 17. 11. proběhl v sále Kulturního domu ve Veverské Bítýšce 3.ročník SWAPu. Akce je zaměřená na trvalou udržitelnost. Kdokoliv mohl donést oblečení, věci do domácnosti, sportovní potřeby, knihy či hračky a nabídnout je dál. Zároveň si zdarma odnést cokoliv, co se mu líbilo a hodilo. Touto akcí se snažíme

spoluobčany vést k tomu, aby méně nakupovali další a další věci a více využívali funkční stávající, které už jiní nevyužívají. A také se tím omezí množství odpadu. Zbylé věci jsme zavezli do Šatníku patřícímu spolku Vesna, kde budou věci rozdány potřebným.

Děkujeme všem za hojnou účast a krásné přinesené věci. Největší poděkování patří dobrovolníkům, kteří s akcí pomáhali. Bez vás by to nešlo! Děkujeme!

Co je nového v Oříšku?

Oříšek nabízí pestrý program pro všechny věkové kategorie, kromě programů pro rodiče s dětmi nabízíme:

Bud' FIT: Každý pátek od 16:00 do 17:00 probíhá dynamické cvičení pro ženy, které chtějí posílit a vytvarovat svou postavu.

Tvořivá dopoledne pro seniory: Každé úterý od 10:00 do 12:00 se senioři z Veverské Bítýšky mohou zapojit do tvořivých dílen.

Malování pro děti a olejomalby pro dospělé: Pokračujeme v oblíbených kurzech pod vedením malířky Tatiány Chupis.

Pro více informací sledujte náš web a Facebook. Chcete sami něco realizovat, máte co nabídnout, ozvěte se! Přijďte se zapojit!

Za holky z Oříšku Veronika Snížková a Kateřina Káldy

Spolek přátel tělovýchovy Veverská Bítýška

Spolek přátel tělovýchovy Veverská Bítýška navazuje ve své činnosti na bývalý Klub přátel tělovýchovy Veverská Bítýška, který byl založen v šedesátých letech minulého století. Zakladatelé si dali za úkol vytvářet pro své členy podmínky pro poznávání pamětihodností naší vlasti a nejbližších sousedů, kulturní vyžití a také být aktivní v sportovní činnosti podmíněné možnostmi členů spolku. Od samého počátku byla zavedena kronika, do které byly zaznamenávány aktivity klubu, včetně fotografické dokumentace. Klub měl od počátku štěstí na zapálené a velmi aktivní členy výboru, kteří i v nepříznivých dobách dokázali svou prací udržet klub nad vodou. Za tuto obětavost jim patří náš dík. Členská základna prošla za ty roky obměnou, řada členů musela ukončit svou činnost ze zdravotních důvodů, jako například paní Šoukalová, která až do letošního roku patřila k zakládajícím členům.

Na tuto činnost kontinuálně navázal Spolek přátel tělovýchovy. Letošní rok jsme zahájili v únoru Výroční členskou schůzí v restauraci „U Václava“, v březnu jsme potěšili naše členy muzikálem Medikus, v dubnu jsme zajeli již podruhé do Muzea kočárů v Čechách pod Kosířem, měsíc květen nás zastihl v hlavním městě Rakouska, červen byl věnován krásné zahradě v Lysicích a zámku v Rájci – Jestřebí a ještě jsme stihli prohlídku muzea litiny v Blansku. V září jsme navštívili malé, ale krásné rakouské městečko Eggenburg, ve kterém se shodou okolností konalo vinobraní. Na zpáteční cestě jsme nakoukli do Retzu a také jsme vyzkoušeli magickou sílu Svatého kamene nedaleko našich hranic. Letošním posledním zájezdem byla prohlídka hlavního města Slovenské republiky, Bratislavy. Prohlédli jsme si muzeum s vystavenými artefakty a těšili se na královskou Štěpánskou korunu. Bohužel, koruna byla právě na čištění, a tak jsme ostrouhali. Následně jsme prošli městem a pokochali se Dunajem, který vůbec zdaleka nebyl modrý, ale na březích vykazoval známky minulých povodní.

Pro podzimní a zimní měsíce plánujeme turnaj v bowlingu, který se vždy vyznačuje urputným kláním dvou družstev. Na závěr roku jsme přichystali ve spolu-

práci s cestovní kanceláří ČSAD Tišnov zájezd s adventní tematikou na hrad Bouzov a následně do Olomouce.

Ve výčtu aktivit nesmím opomenout ani pravidelné zájezdy (průměrně 4x ročně) na divadelní představení, které uspokojí členy vyznávající Thálii.

Avšak nejsou to jen uvedené aktivity. Zajímáme se i o bohatou a zajímavou historii obce a pamětníci zamáčkou slzu při procházce po městě, zavzpomínají na léta minulá a tím na svá mladá léta. Také se dle svých možností účastníme Dnů obce a dalších podobných akcí.

Spolek přátel tělovýchovy tvoří většinou senioři z Veverské Bítýšky, ale máme řadu členů i z blízkého okolí a dokonce i z Brna. Celkem tedy asi 150 členů. Přes celkem vysoký věk se většina členů zdárně vypořádala s moderní sdělovací technikou, a proto je dnes celá řada zpráv, vzkazů a pozvánek vyřizována pomocí mailů. Ano, i senioři jsou šikovní a drží krok s dnešními technologiemi.

Na naši činnost jsou také potřebné finanční prostředky, které získáváme částečně členskými příspěvky členů, avšak nemalou měrou jsme závislí na finanční pomoci od města Veverská Bítýška. Také si velmi vážíme sponzorských darů od firmy Hartmann-Rico a. s. Tímto oběma donátorům vyslovujeme náš dík. Tento článek s výčtem našich aktivit je důkazem, že tyto jejich finanční prostředky jsou vynaloženy účelně ve prospěch členů SPT.

Za výbor SPT a členskou základnu Bc. Petr Mudrák

Saunování je vášeň. Buď to milujete, nebo nenávidíte. Stává se však stále více populární i s ohledem na to, že nedaleko Veverské Bítýšky máme jednu z nejmodernějších relaxačních a saunových zón u nás – Infinit Maximus. A právě tam jako saunový mistr pracuje Vít Seidl Ševčík.

Hned v úvodu se Tě musím zeptat, zda ses profesionálem v saunování stal díky tomu, že jsi byl nejdřív pouhým nadšeným uživatelem?

U mě ta cesta byla trošku klikatější. Úplně ze začátku jsem sauny neměl moc rád, doteď si pamatuji, jak jsme za mých skautských let měli provizorní saunu (díra v zemi, lískové pruty a na nich plachty a igelit) na skautským táboře a já jsem musel být vždy u dveří, jinak jsem tam nevlezl. Postupem času se to začalo zlepšovat, ale když jsem do Infinitu zašel, rozhodně ne na ceremoniály. Na saunové ceremoniály jsem býval „donucen“ mou již bývalou přítelkyní ale jakmile jsem tam vešel, hned jsem si to zamiloval, protože najednou se v té sauně něco dělo, mělo to tu přidanou hodnotu, která mi v normální sauně chyběla - člověk bez něj jen seděl, koukal a nic. Dodnes si pamatuji, jak saunér začal ceremoniál a v půlce celá sauna zhasla a jak se snažil s tím něco udělat a asi 30 vteřin mu to nešlo, jen prohlásil: „Dámy a pánové, jelikož lidově řečeno vidím úplný hovno, musíme skončit.“ Celá sauna propukla v smích a já zjistil, že v sauně může být i pořádná legrace.

Další důvody byly, že jsem byl často nemocný a všichni říkali, že sauna je na imunitu perfektní, to mohu jen potvrdit.

Jaká cesta vede k tomu zvládnout práci saunového mistra, co všechno se musí naučit a v jakých zkouškách obstát?

Každé wellness bude mít různé výběrové priority, ovšem ze začátku není třeba žádný speciální kurz nebo něco podobného, ovšem je to ku prospěchu (kurz první pomoci např.). U nás je výběrové řízení nastavené tak, že nejdříve si člověk sedne s manažerem a baví se obecně. Zde sledujeme, jestli člověk má kapacity na to stát před lidma, umět improvizovat, být kreativní a jestli bude zapadat do kolektivu SM (saunových mistrů), protože u nás se snažíme i o to, aby každý saunér byl jiný, aby saunové ceremoniály byly různorodé. Následně se domluví trénink, kdy jdeme do sauny puštěné na zhruba 60-70 stupňů s otevřenými dveřmi a jsme tam tak dvě hodiny a trénujeme již s ručníkem a koukáme, jak je kdo fyzicky nadaný a zručný. Pak je již třetí, poslední kolo a zde si každý musí vymyslet zkrácený ceremoniál, který nám pak ukáže. Na základě těchto třech kol pak vybíráme SM, kde většinou bereme jen omezený počet, tedy například že potřebujeme nabrat 2 SM, tak vybereme jen 2 SM. Někdy se stane, že vezmeme víc, ale to jen pokud ve výběru je fakt hodně nadaných SM (kreativních, zručných a fyzicky nadaných).

Obecně jde tedy o to být kreativní, mít rád teplo, umět komunikovat a také být fyzicky nadaný, ale nejde o svaly, jde spíše o zručnost. Svaly jsou kolikrát spíše na škodu, obecně si třeba velice dobře vedou tanečníci/tanečnice.

Vít Seidl Ševčík s pohárem

Ze začátku tedy není potřeba nic umět, vše se dá naučit za běhu, ale musíte pro to mít ideálně nějaké vlohy, viz výše.

Jakým způsobem probíhají soutěže saunérů a co to je saunové divadlo?

Saunové divadlo znamená, že se doopravdy snažíme o hraní divadla v sauně. Tedy vymýšlíme si nová témata, probíráme témata, zpracováváme filmy nebo opravdové příběhy známých lidí. Naši SM mají ceremoniály, kde hrají Gluma, vykládají nějaký příběh nebo třeba já teď nově mám ceremoniál s názvem „Terapie sdílením“, kde navazuji na projekt Ester a Josefíny, kde si lidé sdílí, co jsou všechno si dnes lidi ochotní napsat a že je dobré to sdílet, protože sdílená bolest je poloviční bolest. Tedy je to taková terapie a lidé na ceremoniálu třeba také sdílí svoje zážitky a je to sranda.

Pokud ovšem se přesuneme do soutěží, jsou zde i další kategorie, které se musí splnit, a jsou i jiné soutěže než jen saunové divadlo, například Herbal Cup (soutěž v peelinzích a relaxačních ceremoniálech) nebo freestyle soutěže, kde tomu zase vévodí co nejvíce triků s ručníkem a procítění na hudbu.

V případě saunového divadla je ceremoniál zpravidla rozdělen do 3 kol (3 písničky), kde během nich a mezi nimi odehráváte děj. Může trvat maximálně 14 minut a hodnotí se:

- Saunové divadlo:
 - zápletka, obsahuje plot twist, přímočarý příběh?
 - mezinárodní srozumitelnost,
 - poselství/poučení,
 - zpracování,
- Éterické oleje:
 - sedí do příběhu,
 - sedí kombinace éterických olejů do sebe,
 - byly cítit v celé sauně rovnoměrně a byly cítit hned a nezasahovaly do dalšího kola?

- Distribuce tepla,
- profesionalita,
- ručníkové techniky,
- atmosféra (na soutěžním ceremoniálu jsou kromě porotců, kterých je tak 6, přítomni i normální lidi, bez nich by to nešlo).

Po ceremoniálu následně porotci odejdou do hodnotícího stanu, zapíší body a chystají se na další ceremoniál. Obecně jich za den dají zhruba 8 i víc a jede se takhle od pondělí do soboty.

Jak je i vidět, je celkem oříšek nějaké saunové divadlo udělat, aby to mělo nějakou zápletku a hlavu a patu, když na to máte 14 minut, ovšem v těch 14 minutách musíte i mávat, vířit apod., tedy čistého času na hraní máte tak 4–5 minut max. A jak v tom udělat super příběh? Kolikrát mě i baví, jak se s danou tematikou SM poperou, aby právě do 5 minut vystihli vše, co mají, bylo to pochopitelné, člověk nevěděl dopředu, jak to skončí a jak to také propojí s prostředím sauny.

Popiš prosím jak vypadají konkrétní saunové rituály, pro ty, kteří tuhle zkušenost ještě nemají. Čím je ná-láká-š?

Popíšu ceremoniály, které děláme u nás v Infinitu.

V první řadě musím říct, že se nemáte čeho bát, během ceremoniálu můžete kdykoliv odejít a je úplně normální, že třeba po 2 minutách odejdete (nesedne vám vůně, zamotá se vám hlava atd.).

Ceremoniál začíná tak, že saunér vás přivítá, sdělí vám, o čem ceremoniál bude, jaké budou esence (někdo může být alergický, tak aby věděl), jak dlouho bude trvat a že můžete kdykoliv odejít. Následně pustí hudbu s naprogramovanými světly (samy se mění do hudby) a začíná ceremoniál, který má 3 kola a trvá minimálně 10 minut a maximálně 15 minut. Zpravidla je v každém kole jiná písnička a jiná vůně, ovšem pokud saunamistr dělá nějaký divadelní nebo herbal ceremoniál, nemusí hrát hudba (může to být diskuse) a nebo taky může hrát nějaká meditační jedna písnička 15 minut. Záleží. Po skončení ceremoniálu se saunér rozloučí, takže účastníci přesně ví, kdy je konec, a mohou odejít, případně mohou být ještě v sauně a dosaunovat se.

Jaké jsou z tvého pohledu ty největší benefity saunování?

Největší benefity jsou zdravotní. Je vyzkoumáno, že po saunování (den po) se vám zvyšuje míra bílých krvinek, a to až o 20 %, a ty také mohou za zvýšenou imunitu. Ovšem je nutné mít na paměti, že tato zvýšená míra není pro tělo normální, a tedy postupem času klesá. Proto se říká, že do sauny byste měli zajít v průměru minimálně každý týden, protože tato míra vám vydrží týden, maximálně 10 dní.

Během saunování se doopravdy nezapomínejte ochlazovat, protože vnitřek těla se vám může zahřát i na 38–39 stupňů. A to je hrozný záprah na tělo. Ovšem dejte si pozor, abyste nepodchladli, protože během saunování paradoxně imunita klesá, protože spalujete vitamín C a potíte minerály. Tělo dostává pořádný záhul a jakmile je vám zima, hned do tepla, protože jak podchladnete, jste nemocní.

Říjnové mistrovství světa v saunovém divadle

Při saunování se potíme, tedy si také čistíme kůži od všech nečistot, které se nám tam dostanou.

Sauna také pomáhá na stres. Sice během saunování technicky tělo stresujete, ale jedná se o „dobrý“ stres, a také hlava je tak zaměstnaná teplem a tím co se děje kolem vás na ceremoniálu, že zapomenete, co se dělo v práci, doma a hlavě ulevíte (relaxujete).

Co Tě na téhle profesi, kdy jsi stále v teple a mokru, nejvíc baví?

Nejvíce mě baví, že si mohu udělat ceremoniál podle sebe a podle momentální nálady, tedy že nemáme pevně dáno, kdy musíme dělat co. Dále mě lidi v sauně hrozně nabíjí a mám to už tak spojeno s dobrými zážitky, že mi stačí do sauny přijít a hned je mi dobře. Mám pocit, že jsem si na sauně už vypěstoval návyk.

V Říjnu jsi na mistrovství světa v saunovém divadle vy-zpíval krásné sedmé místo, můžeš prozradit, jak to sou-viselo s Tvojí prací?

Bohužel v mé hlavní práci (programátor) jsem si musel vzít volno, ale v práci v Infinitu to vlastně souviselo komplet se vším. Na takovou akci musíte trénovat měsíce a to vás ohromně posouvá. Zkušenosti nabyté tréninkem, ale i inspirací na mistrovství, kde vidíte ty nejlepší z celého světa a bavíte se s nima o tom, přesouváte následně do svých ceremoniálů v Infinitu. Mám to i potvrzeno od klientů, kteří mi každým rokem říkají, že se ohromně posouvám dál a zlepšuji svoje vystoupení ve všech směrech.

Ostatně vašeň pro zpěv nemůžeme opomenout. V jaké kapele jsi působil a trvá Tvoje zapálení pro muziku?

V kapele hraji již od svých 14 let a moje první skupina byla místní kapela FuSt. Prošel jsem ještě další kapely jako například Ranyken nebo také místní Once a Week a ze sólové kytary jsem se postupně dostal k baskytaře.

Hudbu obecně miluji, proto se mi líbí i práce saunamistra, kde mě hudba provází celým ceremoniálem.

Ovšem poslední rok již můj zápal s hraním v kapele opadnul a momentálně nikde nefiguruji, ale doma si stále sem tam na kytaru zahraji a nebo přes léto u nějakých táboráků i se zpěvem.

Blíží se svátky, co na nich máš nejraději a jaké budou ty letošní?

O svátcích mám nejraději, že je mají i ostatní a že mi žádný zákazník nebude volat a něco potřebovat. To mám na svátcích nejraději, že mi nebude drnčet firemní telefon (IT). Ovšem nějakou směnu o svátcích v Infinitu mít budu. Letos tam budu pracovně i na silvestrovské saunovací noci.

I když je to takové klišé, letošní svátky chci strávit se svou snoubenkou a rodinou v klidu, nikam se nehnat (že se musí dnes tam a zítra tam a musí se udělat ještě to a tamto) a někam se podívat, výlety apod. Vánoce mě ovšem nejvíce baví od 1. 12. do 24. 12. včetně. Následně už je to takové, že jsem tím přehlacen. Proto také stavíme a zdobíme stromek už na Mikuláše a těšíme se z něho v době, kdy vlastně ten hype kolem Vánoc je největší. Více mi to navodí tu vánoční atmosféru. Po silvestru jde stromek pryč.

Na závěr klasická otázka, kde to v Bítýšce máš nejraději a na jaké místo se rád vracíš?

V Bítýšce je mnoho míst, kam se rád vracím, a mám zde i různé procházkové okruhy, které rád často chodím.

Pokud bych ovšem měl vypíchnout nějaké, rád chodím ke kapličky do Slešťůvky, kde se například napiju ze studánky, sednu si a přemýšlím o všem možném. Dále mám rád splav na Šanghaji nebo třeba u kříže v aleji nad bývalým kravínem, kde je krásný výhled na Bítýšku.

Děkuji za rozhovor a přeji spoustu úspěchů i zážitků nejen na saunovacím poli.

A vám, milí čtenáři rozhovorů „Na soutoku“, přeji krásné prožití Vánoc v radosti, lásce a pohodě.

Srdečně zdraví Jarka Rozsypalová-Vykoupilová.

GYMNAZIUM VE VEVERSKÉ BÍTÝŠCE

P. THDR. KAREL EICHLER

čestný občan našeho města
13.1.1845 - 25.4.1918

O faráři P. ThDr. Karlu Eichlerovi bylo již napsáno mnoho, ale nic nám nebrání i nadále povznášet jeho neocenitelné dílo a působení v naší farnosti. Jeho kniha Paměti panství Veverského, kterou vydal vlastním nákladem (1891) a v reprintu obec Veverská Bítýška, s velkým úspěchem, v roce 1995 nákladem 1 500 ks. Toto dílo je nevyčerpatelným zdrojem informací pro badatele v historii našeho města a jeho okolí. Tady jsou slova samotného autora: „Prohlížeje archiv Veverské Bytyšky, našel jsem tolik a tak zajímavé látky v něm, že odhodlal jsem se sestavit dějepis městečka. Postupem práce nabyl jsem přesvědčení, že by vyhlížel kusý bez dějin hradu Veveřího a ostatních osad k němu kdysi

patřících a tak povstaly **Paměti panství Veverského**. Vyčerpávám nejen archiv obecní a ostatní prameny Vev. Bytyšské, nýbrž použil v hojně míře registratury Veverské a také spracoval tištěné spisy dosud o panství Veverském pojednavší. Jak čtenář pozná z poznámek pod čarou. Aby kniha stala se zajímavější a názornější, vsadil jsem do ní četné obrázky z celého panství.“

Karel Eichler byl moravský římskokatolický kněz, hudebník a spisovatel. **Dne 13. ledna 2025 si připomeneme 180 výročí** jeho narození. Pocházel z měšťanské rodiny velkomeziříčského krupáře. Po ukončení reálky ve východočeské Poličce na pomezí Čech a Moravy vystudoval německé gymnázium v Brně. Vysvěcen na

kněze byl roku 1870, poté pracoval např. na faře v Kurdějově a v Hodoníně. Studoval kanonické právo v Římském ústavu Animi. Mezi lety 1874 až 1880 vyučoval jako profesor církevních dějin a kanonického práva na bohosloveckém ústavu v Brně. Ve Veverské Bítýšce působil jako kněz v letech 1880–1892. Zde také vznikla většina jeho děl, především místopisů a o hudební vědě, mimo jiné nejznámější *Paměti panství Veverského*. Začátkem roku r. 1892 odešel do Brna, kde se prosadil jako katecheta německých měšťanských škol. Na počest působení Karla Eichlera je po něm pojmenována ulice ve Veverské Bítýšce (Eichlerova – spojnice Hvozdecké a Na Bílém potoce). Po svém úmrtí na podzim roku 1918 byl pohřben na brněnském Ústředním hřbitově. V roce 1952 byly jeho ostatky přeneseny do zvláštního hrobu s pomníkem ve Veverské Bítýšce na místo posledního odpočinku bítýšských farářů v centru našeho hřbitova.

Bibliografie Karla Eichlera (níže uvedený seznam děl není úplný):

Poutní místa a milostivé obrazy na Moravě a v rakouském Slezsku (Nákladem Dědictví Cyrillo-Methodějského, Brno 1887 a 1888)

Paměti panství veverského (Nákladem autora, Brno 1891)

Římské upomínky na naši vlast (Brno 1892)

Cesta k věčné spáse, sbírka modliteb a duchovních písní pro diecézi brněnskou (Tiskem a nákladem benediktinů rajhradských, Brno 1912)

Chudobinské ústavy moravské (Brno 1887).

Zkomponoval na padesát kostelních písní. V Brně se na počátku 90. let zapojil do práce českého Čtenářského spolku a do příprav Národopisné výstavy československé v Praze 1895 a byl členem Národopisného odboru pro hudbu na Moravě. Mimo výše uvedených knih je Karel Eichler také autorem mnoha článků v časopisech Hlas, Obzor a Moravská orlice.

Za své celoživotní dílo, jako odměnu za věrnou a aktivně prokázanou oddanost císaři a vlasti, mnohaletou uznávanou prospěšnou službu ve veřejné službě nebo jiné zásluhy získané pro obecné dobro a službu c. k. monarchii obdržel ThDr. Karel Eichler Všeobecný záslužný řad.

Podívejme se dnes na zajímavý pohled katolického kněze v oblasti obecního dění, meteorologických a hlavně historických souvislostech panství Veverského. Pro dokreslení šíře díla Karla Eichlera uvádíme ukázku z textu:

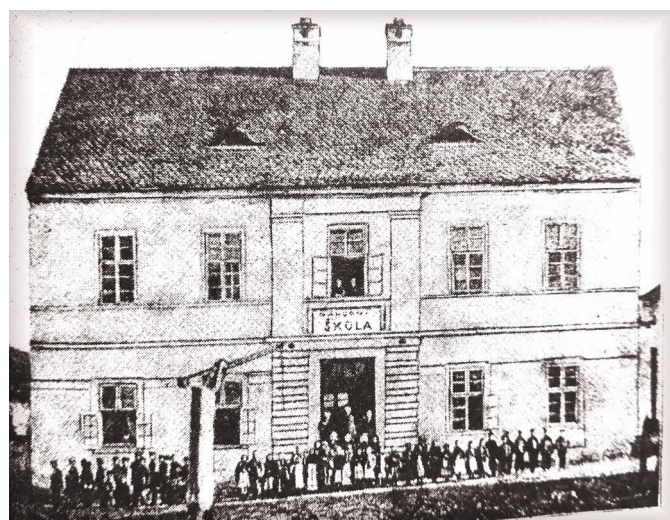
Krupobití a povodeň 1869, kterou si připomínáme v letošním roce, kdy uběhlo 155 let od této smutné události. „Roku 1869 řádilo krupobití ‚nad Horkou‘, k čemuž spolu povodeň tak veliká se přihnala po bílém potoku, že v chaloupkách, nad malým mostem až do bytů okny se voda drala a městečko až po kostel bylo zaplaveno.“

Stavba nové školy ve Vev. Bytýšce 1842 (v současné době budova pošty u kaštanu)

„Školní budova byla široké přízemní stavení s jednou malou, nízkou učírnou a dosti těsným příbytkem pro učitele, který i na půdě nábytek míti musil. Školu zastíňovala mohutná košatá lípa, jako vůbec za starších dob lípy zdobily skoro celou Bytýšku. Před okny napříč stál farní sklep pokrytý doškovou střechou, tak že s oken školy nebylo prý viděti protější jednopatrové fary. Na záchody pro školáky stavitel zapoměl ... a dívky se bez nich musily obejít kdesi za stodolou. Pro obmezenost školy vyučovalo se polodeně, ač pomocník s učitelem, tedy dva učitelé tu byli.

Musíme bohužel doznati, že hlavně patron školy, vrchnost Veverská, či vlastně úřednictvo její, rozšíření nedostatečné budovy se opírali z ohledů snad finančních. Roku 1837, když už po léta na nedostatek místa bylo si stěžováno, učinil vrchní návrh, aby raději byl Hvozdec vyškolen do Něm. Kynic, než aby stavěna byla druhá třída. Komise od c. k. Krajského úřadu za tím účelem vyslaná, dne 27. července 1837 uznala, že by při úhrnném počtu 204 školáků Bytýšských vyškolením 49 dítek Hvozdeckých zbylo přece ještě 155 domácích do školy povinných a že i pro ty by se muselo stavěti; ať tedy zůstane Hvozdec při Bytýšce.

Konečně se, abychom tak řekli, sám p. Bůh do toho vložil. Škola, jak jsem naznačil, r. 1842 shořela a nyní musila býti stavěna. Rozhodnutím ze dne 21. 7. 1842, adjustován od c. k. Krajského úřadu stavební plán pěkné budovy

jednopatrové, požadavkům zákonným vyhovující. Učírny dvě světlé, vysoké umístěny jsou v prvním patře, dole byty pro učitele a pomocníka. Při tom byla skácena lípa a sbořen sklep takže vyhlídka nic neobmezuje.“

Vyučování bylo zahájeno před 180 lety 11. 7. 1844 a od té doby bylo celodenní.

Za zmínku stojí, že v roce 1847 byla založena školní zahrada, tzv. „Štěpnička“ za velkým mostem na obecním pozemku (dnes se v tomto prostoru nachází mimo soukromých zahrádek i ZaHrátká Mateřského centra Oříšek).

Zajímavá je **zmínka o obecním hospodaření** z revolučního roku 1848: „Svoboda r. 1848 dosažená jeví se v účtech přesmutně; od r. 1849 počaly totiž zase pitky na obecní útraty a mohly beztestně do účtů být vřadovány; tak že nabyly, jak ještě seznáme, netušených rozměrů. Přestalať

kontrola obecních účtů; jen tehdy mohly být zkoumány od vyšších úřadů, když proti nim byla podána od členů obce stížnost. Kde však pili všichni, nestěžoval si nikdo..."

Neméně zajímavá informace o **Národní gardě 1848–1851**: „Blázni byli, kordy měli“ je přísloví, které velmi trefně se hodí k národním strážím ze svobody konstituční prošlým. První stopa gardy Bytýšské objevuje se v ob. účtech, dle nichž 15. března 1848 proužili na radnici 4zl. 48kr. Organizována byla už úplně v květnu 1848. Dle knížky zřízené pro národní stráž městečka V. Bytýšky 21. v. 1848, atd. čítala 74 členů; náčelníkem čili komandantem byl Mdr. Fikeis,

nadporučíkem Dom. Kovář, poručíkem Fr. Hakula. První starostí její bylo, aby si koupila řádný buben. Podařilo se jí naň sehnati peníze pokutami, poplatky při dražbách a platby k nimž farář Německo-Knínický přispěl 5 zl. Buben stál 12 zl.

Sláva gardy ještě celý r. 1850 a 1851. V plném lesku objevovala se o Božím těle a o sv. Jakubu, s hudbou a tamborem. V zimě r. 1851–52 odevzdány pušky gardistské i prapor a bylo po hračce na vojáky."

Karel Eichler farář

Vlastimil Valášek

O skautských klubovnách

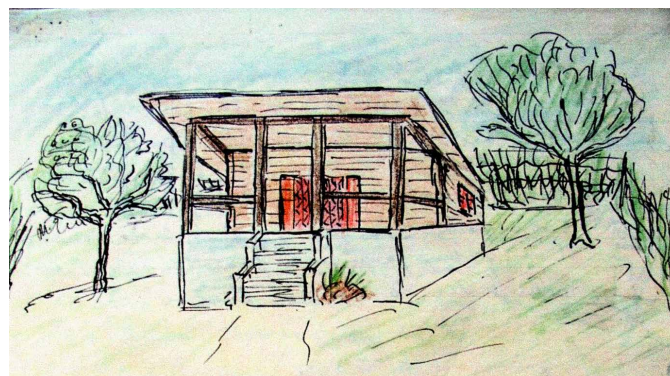
Dne 14. června 1945, jen pět týdnů po konci II. světové války, začal u nás ve Veverské Bítýšce zásluhou Radima Reimera vznikat první skautský oddíl.

„Vážený bratře, oznamuji zahájení činnosti nově utvořeného 1. oddílu Junáka ve Vev. Bítýšce. Započali jsme pracovat počátkem srpna, ale neoznámil jsem zahájení, protože jsem nechtěl, abych snad nemusil po nějaké době oddíl odhlašovat. Ve Vev. Bítýšce nikdy dříve junácký oddíl nebyl a tak jsem narážel na neporozumění na všech stranách.“ (z konceptu dopisu oblastnímu vedení Junáka ze září 1945, Radim Reimer).

Přes první vratké krůčky se u nás skauting velmi rychle uchytil a vyrazil na svou už téměř osmdesátiletou dobrodružnou cestu. Dvě krátká skautská nadechnutí 1945–1948, 1968–1970 se zapsala hluboko do srdcí, duší i životů spousty děvčat, chlapců, dospělých a nedala skautských ideálům v našem městečku zahynout! A tak na konci roku 1989 skautská stezka opět ožila a jdou po ní už další dvě generace skautek a skautů.

Ke skautskému životu patří neodmyslitelně nejen schůzky, výpravy a tábory, ale také klubovny. I když se skautská dobrodružství odehrávají především venku, v přírodě, jsou klubovny místem, kde se pro tuto činnost vytváří zázemí. V nich se družiny a oddíly schází v dobách nepříznivého počasí, v zimě, kdy slouží jako útočiště, herny, dílny, někdy i k přenocování a na víkendové akce. Co oddíl, družina, to vlastní způsob výzdoby klubovny od maleb, nástěnek, různých placek z akcí a her, obrázků a táborových trofejí. Fantazii se meze nekladou a to vše utváří společný pocit pohody a sounáležitosti. Zkrátka mít klubovnu je pro skauty důležité a nesmírně to pomáhá udržení života v družinách, oddílech a střediscích. A jak jsme to měli se skautskými klubovnami u nás?

Troška historie. Už na konci července 1945 nově založení bítýšští skautíci vyrazili na svůj úplně první, hodně improvizovaný tábor do údolí Bílého potoka za Práchovnou. „Tábořilo se u opuštěné chaty, konfiskátu, který jsme se pokusili získat. Ale vedení Zemské rady Junáka nám to nedoporučilo s tím, že oblast Bílého potoka není vhodná k výchovným účelům Junáka, jelikož je to oblast, kde je hodně trampů! A tak jsme ostrouhali kolečka a myslím, že konfiskát získal někdo, koho jsme vlastně na možnost svou žádostí upozornili“, tolik ze vzpomínek Ra-

Snad jediné zpodobnění skautské klubovny Na Babkách – kronika Rendlíček, 1946

dima Reimera. První pokus o získání nějaké klubovny tedy nevyšel a snad je to i dobře, protože se na naše skauty usmálo štěstí.

A opět z Radimových vzpomínek: „Můj strýc nám sehnal klubovnu. Na Babkách měl chatu sportovní redaktor Lev Vašíček, který už na chatu nejezdil a tak nám ji laskavě propůjčil – bez nájemného. A tak jsme měli prima klubovnu – měla jednu místnost s malým koutkem pro kuchtění, rozsáhlý sklep a ohrazenou zahrádku.“

Iren Bartošek ve své knize – Povíhadky z Bílé a Černé vody – místo popisuje takto: „Ve stráni pod lesem, uprostřed oplocené loučky, stál rozložitý tmavohnědý srub. Na loučce bylo ohniště a u něho se tyčil velký barevný vyřezávaný totem.“

Tábor Rendlíček, 1946

Na sklonku léta 1945 vyzdobil chatu tehdejší zástupce vedoucího Hvězdoslav Herman velkým obrazem indiána a zálesáka a skauti měli střechu nad hlavou. Klubovnu používali zpočátku jen chlapci skautského oddílu. V září roku 1945 začal vznikat i dívčí oddíl. Děvčata se zpočátku scházela v bytě své vedoucí Věry Sládkové, ale od zimy už začala chodit na schůzky také do klubovny Na Babkách. V klubovně se topilo dřevem, většinou přineseným přímo z lesa, šiškami, odřezky z pily. Svítilo se petrolejkou a bylo v ní útulno. Tady se během schůzek rodily náměty na výpravy, plnily se skautské zkoušky – odborky, hrály hry a připravovaly tábory. Sklep pod klubovnou sloužil jako sklad táborového vybavení, které postupně skauti shromažďovali a chystali. Na loučce pod klubovnou se před táborem v roce 1946 pilně stloukaly stanové podsady z odkorků, které se vozily z pily pana Stehna. Také se tady začaly zkoušet ochotnické divadelní hry. První z nich – Dlouhý, Široký a Bystrozraký, odehráli skauti už 9. února 1946 a před odjezdem na svůj druhý letní tábor 19. června 1946 sehráli i hru Jaroslava Foglara Tábor ve Sluneční zátocce. Z vybraného vstupného pak mohli hradit třeba pronájem tábořiště nebo další náklady spojené s táborem u rybníka Rendlíček 1946. Tam nakonec jelo 31 starších skautů. Skautky jely na tábor u Prudké společně se skautkami z Tišnova. I rok 1947 byl ve znamení pestré činnosti, schůzek, výprav, divadla, tábora u Nihova, na Prudké, účasti pěti našich skautů na VI. světovém Jamboree ve Francii a natáčení filmů o bítýšských skautech.

Na podzim roku 1947 však přišla smutná událost. Vypráví o tom zápis ze vzpomínek tehdejšího zástupce vedoucího střediska Junáka Irena Bartoška: „*Pozbyli jsme klubovnu Na Babkách. Pan Vašíček ji prodal a tak jsme zůstali na holičkách. Potom jsme se vystěhovali ke Smékalům, ale i odtud jsme se asi po dvou měsících museli znovu vystěhovat. Nyní jsme u Klimešů na Nové ulici (nyní ulice Říční č. 158). Doufáme, že tam alespoň 1/2 roku zůstaneme. Pak totiž budeme mít již svoji klubovnu. Na jaře začneme stavět. Doufáme, že budeme brzo hotovi, protože Svaz české mládeže (SČM - vznikl na jaře 1945 úsilím Národní fronty vytvořit jednotnou organizaci mládeže) v místě nám slíbil vydatnou finanční pomoc a také rodiče našich skautů se o stavbu klubovny velmi zajímají.*“ Klubovna měla stát V zahrádkách – dnes Ulice M. Kudeříkové. Skauting tedy v Bítýšce zapustil své kořeny a nikdo z jeho nadšených účastníků netušil, co přinese další rok 1948.

Již v druhé polovině roku 1947 se komunisté ve vedení Svazu české mládeže začali snažit o podmanění apolitického Junáka, největší organizace pro výchovu dětí a mládeže. V tom roce měl Junák už přes 200 tisíc členů a statisíce příznivců. I v samém Junáku probíhala intenzivní diskuse o jeho směřování. Československo bylo jediným státem ve střední Evropě, kde byl skauting po II. světové válce obnoven. O dalším vývoji v Junáku měl rozhodnout 3. sněm Junáka svolaný do Zlína na 28.–29. února 1948. Ten se však již nekonal. Přišel únorový komunistický převrat. Odpoledne 25. února bylo Ústředí Junáka v Praze brutálně obsazeno ozbrojenci a členy SČM, náčelník

Junáka Dr. Plajner byl na dva dny internován, vše prý pro neochotu vedení Junáka vydat prohlášení na podporu vlády K. Gottwalda. Tímto násilným aktem začala likvidace Junáka jako nezávislého hnutí. Toto vše se samozřejmě projevilo i na činnosti Junáka v našem městěčku. Sešlo ze stavby nové klubovny, tábory se v roce 1948 už nekonal, jejich vybavení bylo zabaveno, skautský život už jen skomíral. Konec Junáka ve Veverské Bítýšce byl podle pamětníků rychlý a smutný. Vlastně jako v celé, už nesvobodné republice. Skautské výchovné hnutí bylo prohlášeno za zpátečnické, nebezpečné a nepodporující „nový řád“! Skautské ideály měly být zapomenuty. V mnohých z více jak 120 členů tehdejšího střediska Junáka však zůstala semínka skautingu zasetá.

Uteklo dvacet let. Let plných bezpráví, smutných příběhů, nenaplněných nadějí na lepší život a ztrát iluzí. Pak přišlo jaro a nové naděje. Ve společenském oteplení se začala probouzet ta semínka, která byla kdysi zasetá. 27. března 1968 bylo odvoláno zrušení Junáka. Začala obnova skautského hnutí, opět vznikaly družiny, oddíly, vše dobrovolně a prakticky z ničeho. V létě už se po naší zemi objevovaly zase skautské tábory. Na tom pořádaném tišnovskými skauty na říčce Bobruvce byl i Radim Reimer se svou manželkou Marií a syny Radimem a Janem.

Ledy se pak pohnuly i ve Veverské Bítýšce. Psal se šestnáctý den listopadu 1968. Nechme promluvit úryvek z první stránky tehdejší oddílové kroniky: „Je tomu mnoho jar co Boys Scouts opustili svoje campy v doprovodu přítele Bretschneidera, byli dáni do domácího ošetření a věnována jim všemožná péče. A léta plynula jako voda Swratky riwer. Až přišlo jaro...

Zkrátka 16. listopadu 1968 se v kulturním domě sešli někteří členové Junáka z let 1945–48 a začala obnova bítýšského skautingu. Nezbývá než obdivovat tehdejší znovuzakladatele! Po naší zemi už jezdily tanky „novodobých osvoboditelů, jaro se měnilo v podzim a zima už nebyla daleko“. Snad právě v dozrívajícím nádechu svobody bujně vyrašila ta semínka, která dvacet let jen čekala na oteplení. Zájem o skauting mezi dětmi i dospělými byl obrovský. Už další týden se začaly formovat družiny, oddíly a středisko. K 1. lednu 1969 bylo ve Veverské Bítýšce registrováno 98 skautů,

Areál klubovny na Slepíčárně, 1969 – klubovna v pravo

skautek a vedoucích ve třech oddílech. Schůzky zatím probíhaly v kulturním domě, po Novém roce se už uskutečnily první výpravy a plánoval se tábor. Začínalo se od nuly, nanovo, bez prostředků, ale s nadšením a radostí. Opět bylo potřeba budovat zázemí, vzdělávat rádce, vedoucí a hledat klubovnu. „V měsíci dubnu dostalo středisko od místního JZD líheň drůbežárny a jeden kurník. Celý duben se proto konaly brigády na úpravě nové klubovny. Nakonec kurník sloužil jako skladiště a líheň jako klubovna. Byl to domeček o dvou místnostech s půdou a sklepem. Půdu zabral rádce Fox pro své Výry. 8. května se konal slavnostní slib celého střediska.“ Tolik ze zapsaných vzpomínek.

Sláva!! HURÁ!!! Skauti měli opět klubovnu a začali jí říkat Slepíčárna! Stála v areálu už zrušené drůbežárny, za náspem bývalé železniční tratě na konci ulice Pod Horkou. A opět zde probíhalo všeliké skautské hemžení, vycházelo se na výpravy a v červenci 1969 na tábory. Ty byly na říčce Bobrůvce u Moraveckých Janovic. Středisko nemělo žádné materiální vybavení, proto se tábořilo na půjčeném tábořišti skautů z Tišnova. Tábořa se zúčastnilo 38 děvčat, 42 chlapců a 7 dospělých činovníků. Právě na Bobrůvce se zrodila druhá generace bítýšských skautek a skautů.

V září 1969 úspěšně proběhlo na Slepíčárně a okolí krajské kolo Svojsíkova závodu s účasti 242 skautek a skautů z celého Jihomoravského kraje. Přibýlo dalších nováčků, přes zimu 1969/1970 se začalo se šitím vlastních stanů a teepee, na jaře s výrobou podsad.

V tu dobu se však už do skautingu začala plížit „bolševická normalizace“ a činovníci Junáka byli stále více pod tlakem. Marně se snažili obhájit skautské hnutí, bylo jim vyhrožováno, byli pranýřováni v tisku a v další činnosti jim byly kladeny všemožné překážky. Přesto i v této napjaté době stačili ještě připravit skautské tábory. Z našeho městečka na skautské tábory u rybníka Kuchyň na Vysočině jelo 42 děvčat, 50 hochů a prožili tam, aniž to většina tušila, svá na dlouhou dobu poslední skautská dobrodružství. 1. září 1970 musel Junák oficiálně ukončit svou činnost – vše pod nátlakem vládnoucí komunistické strany. Opět si přečteme pár vzpomínek, tentokrát od tehdejšího vůdce chla-

Vánoce na klubovně, 1969

peckého oddílu Jana Hanáka: Po skončení tábora jsme věděli, že další činnost už nebude možná. Před zahájením nového školního roku se všichni členové JUNÁKA včetně činovníků sešli v Kulturním domě ve Veverské Bítýšce. Přítomni byli také zástupci Pionýra v čele s tehdejším ředitelem školy Vladimírem Popelkou, který do ticha pronesl památnou pro nás větu: „Tak vás tady vítám a už můžu říct pionýři.“ Ti, kteří přišli ve skautských krojích, je museli schovat a místo hnědého šátku jim byly nuceny rudé. Neobešlo se to bez slz, smutku a křivdy na dětských duších. Činovníkům a vedoucím Junáka bylo postupně zapovězeno vést děti. Klubovna na Slepíčárně osiřela, pionýři se scházeli ve škole, svůj majetek musel Junák odevzdat pionýrské organizaci a na skautskou výchovu, myšlenky a ideály se mělo opět zapomenout. Ale nezapomnělo! To hmotné se dá ukrást, ideály ne.

Areál bývalé drůbežárny, kde měli bítýšští skauti a skautky klubovnu, byl v 70 letech přestavěn na výzkumný ústav vodohospodářský a dnes je v soukromých rukou. Slepíčárna však zůstává natrvalo ve vzpomínkách druhé generace bítýšských skautek a skautů.

*Pokračování příště
Milan Brychta – starý Jezevec*

Drobná kuriozita na hradě Veverčí

Rakouský turista a horolezec Joseph Kyselak (1798 Vídeň – 1831 Vídeň) miloval kromě starého vína a mladých žen historické stavby. Hodně o nich věděl a rozhodl se, že ty nejvýznamnější v Rakouském císařství navštíví. A nejen to. Úředník dvorské komory Kyselak si umínil, že každý jím navštívený objekt, označí svým ctěným jménem. Za tím účelem sestavil recepturu speciální barvy a vyrobil si jí dostatečné množství. Svým ctitelkám tvrdil, že je nesmazatelná a přetrvá staletí. Jedním z míst, kam na Moravě jednacíletý šarmantní muž zavítal, byl hrad Veverčí, kde jeden z kvádrů v průchodu k Prachové věži označil krasopisně svým jménem a neopomněl připojit vročení. Pokud jde o zmíněnou nesmazatelnou barvu, měl Kyselak naprostou pravdu. Jeho jméno doplněné letopočtem je na hradě Veverčí zachované skoro po dvou stoletích.

Radoslav Patočka, foto Radka Hrnčířová

Lesní Mikulášská nadílka – Bohdan Chlad

V následujícím roce 2025 si připomeneme 95 let od úmrtí akademického malíře, ilustrátora, šéfredaktora, spisovatele, překladatele, hádankáře, divadelníka, spoluzakladatele českého komiksu a v neposlední řadě skladatele označovaného dobovým tiskem jako „Moravský Hašler“. Tak to vše byl bitýšský bohém a renesanční člověk Bohdan Chlad, který se nesmazatelně zapsal do historie městečka Bytýška Veveří v letech 1921–1930.

V dalších číslech Zpravodaje města se postupně seznámíme s jeho tvorbou, která nebyla doposud publikována. Pokusíme se jeho inspiraci použít i pro současná zajímavá témata. Začínáme mikulášskou kresbou s autentickým textem z roku 1925 a připojujeme malý návod, jak pomoci lesní zvěři nejen na Mikuláše.

Najít potravu v zimním období není pro lesní zvěř vůbec lehké, zvláště pak, když napadne sníh, a proto se myslivci starají o příkrmování lesní zvěře. To můžete i my třeba s dětmi při mikulášské nebo adventní procházce v lese. Než vyrazíte se sušeným pečivem v pytlíku (ne, ne!), pojďte zjistit, čím nejlépe krmit srnky, daňky, jeleny, divoká prasátka a další lesní život a neublížit jim. Pečivo si nechte raději na strouhanku, vánoční cukroví na návštěvu u babičky.

Krmení lesní zvěře je zábava pro celou rodinu, ne vždy ale zvířatům jídlo donesené z domova prospívá, dokonce může být i velmi nebezpečné a pro zvěř fatální. Lidé chtějí při procházkách v lese přilepšit srnkám nebo divočkám do krmelce, ale často se stává, že dají do korýtek naprosto nevhodnou potravu, třeba velký objem pečiva, zbytky z kuchyně nebo dokonce vánoční cukroví. To zvířatům způsobí zažívací problémy, možná koliku a v nejhorších případech umírají.

Tvrdé pečivo je takový evergreen příkrmování divokých kachen, labutí a lesní zvěře. Může jim ale udělat se zažíváním pěknou neplechu. Lesní zvířata si na suchém rohlíku ráda pochutnají, musíte ale dbát na spoustu pravidel – pečivo musí být nesolené, pečlivě usušené, bez

náplně a neplesnivé. Navíc musíte mít jistotu, že budou dlouho tuhé mrazy, aby pečivo nenavlhlo. Jinak divočáky a paroháče potrápí zažívací problémy a průjem, který může vést k rychlému vyčerpání a pomalé smrti. Třeba takoví srnečci mají velmi citlivé trávení a lepek není pro jejich žaludek nic dobrého.

Co žerou srnky, divoká prasata a další lesní zvířátka?

Mohlo by se zdát, že příkrmování lesní zvěře je věda pro medvěda, ale kdepak. Je to vlastně docela prosté. Stačí donést pár jablek, krmnou řepu, dýni, mrkev, klasy kukuřice nebo jeřabiny. V lese můžete posbírat bukvice, žaludy a kaštiny. Do krmelce nebo na zem pod něj můžete přihodit seno. Ovoce a zeleninu je dobré nakrájet na menší kousky a umístit do krmelce nebo korýtek.

Srnky, jeleni, daňci i divočáci si tak pochutnají třeba na sušených bylinkách, trávě nebo maliní. Je to pro ně přirozená potrava a skvělý zdroj důležitých živin. Zvířata si s tím navíc poradí, i když krmení promokne. Pozor na obiloviny – vhodný je pouze oves. Ostatní obiloviny totiž způsobují zvířatům trávicí potíže a nepříjemné nadýmání. V předjaří ocení lesní tvorové třeba sušené jeřabiny – pomáhají po zimě perfektně s přechodem na zelenou stravu. Nesmíme zapomenout ani na sůl. Ta je důležitým zdrojem chloru a sodíku. Takzvaný solný liz pro vysokou zvěř seženete v podobě solného kamene nebo pasty obvykle v obchodech s potřebami pro hospodářská zvířata nebo v zoo-shopech, kde se již prodávají i speciální granule pro lesní zvěř.

Čím krmit lesní zvěř v zimě?

Co patří do krmelce
seno

sušené bylinky

sušené maliní

oves

kukuřice

žaludy

hrách

jeřabiny

čerstvá zelenina (mrkev, brambory, řepa)

čerstvé ovoce (jablka, hrušky, meruňky, švestky, špendlíky)

granulované krmivo

(dobové kresby Bohdan Chlad, Humoristické listy 1920, časopis Cvrček 1923)

Vlastimil Valášek, Radoslav Patočka

Co nepatří do krmelce

čerstvé pečivo

obiloviny (kromě ovsa)

zbytky jídla z oběda

vánoční cukroví

plesnivé ovoce a zelenina

bramborový salát

uzeniny, řízky

Co přinášejí Ondřej, Barbora, Mikuláš a Lucie?

Možná už nám na dlani roztála první sněhová vločka. Možná už domov zavoněl vánočními vůněmi, hřejivou skořicí či mystickým santalem nebo kadidlovníkem. Možná už se nemůžeme dočkat dne, kdy dětem na zeď pověsíme adventní kalendář s bonbónky nebo se zapojíme do místního adventního putování po sousedech. Ale třeba už ani nevíme, proč vlastně advent slavíme, a skoro jsme zapomněli na čtyři krásné hlavní adventní svátky, které přicházejí s Ondřejem, Barborou, Mikulášem a Lucíí.

Advent znamená příchod (z latinského ad ventus). Rozhodně však neohlašuje příchod horečných nákupů a zběsilého uklízení, jak by se mohlo na první pohled zdát. Advent má především duchovní obsah. Křesťany vyzývá ke ztišení mysli a setkání s Kristem v každodenním životě. Je přípravou na jeho druhý příchod, který se oslavuje 25. prosince. Ne všichni však Vánoce prožíváme jako náboženský svátek. Ale přesto pro každého z nás mohou být časem duchovním, přinášejícím zklidnění a rozjímání. Celé období adventu trvá čtyři neděle před slavností Narození Páně 25. prosince. Advent má pohyblivá data. Letos začal 1. 12. na první adventní neděli – železnou. Následují adventní neděle 8. prosince – bronzová, 15. prosince – stříbrná a 22. prosince – zlatá. Možná vás překvapí, že názvům jednotlivých neděl daly vzniknout čistě obchodní zájmy (přesněji řečeno meziválečná reklama). Každý ví, že v tyto dny, kdy zapalujeme svíčky na adventním věnci, jsou také do pozdních hodin otevřeny obchody. Ale advent, to jsou také čtyři důležité svátky. Pro naše předky byly neodmyslitelnou součástí vánočního období. Dnes jsou ale známé snad už jen den sv. Mikuláše a trochu den sv. Barbory. Což takhle připomenout si všechny tyto kouzelné svátky a letošní advent prožít v krásně nostalgickém duchu starých zlatých časů?

ONDŘEJ – co nás čeká a nemine

Prvním z téměř zapomenutých svátků je den svatého Ondřeje. Oslavuje se 30. listopadu. Protože svatý Ondřej, jeden z dvanácti apoštolů, je podle lidové tradice patronem nevěst, tak se tento den hlavně věštilo a hádalo „na ženicha“. Ne na Štědrý den, jak je tomu dnes, ale právě na svatého Ondřeje se lilo roztavené olovo do studené vody a z jeho roztodivných tvarů se pak předvíдалa budoucnost. Věštilo se také z vodní hladiny, která probleskovala v dírách vysekaných

do ledu. Dnešní městské dívky by ale asi měly problém s klepáním na dveře kurníku. Pokud se po zaklepání jako první ozval kohout, do roka se dala čekat veselka. Pokud se však ozvala slepice, čepce nemělo cenu chystat. Zajímavý byl zvyk třesení plotem. Třásly s nim mladé dívky se slovy: „Plote, plote, trasiem ta, a svaty Ondrej prosim ta, daj mi ty svojim znamenim, s kym ja budem pri oltari stati.“ Potom poslouchaly, z které strany se ozve psí štěkot. Právě odtud měl přijít jejich vyvolený.

BARBORA – kouzlo třešňových větvíček

I druhý adventní svátek je určen hlavně svobodným ženám a dívkám. Dodnes představuje menší pohromu pro třešňové stromy. Ano, jde o den svaté Barbory připadající na 4. prosince. Problémy vdavekchtivých slečen jsou zřejmě staré jako lidstvo samo. Třešňové větvíčky barborky se mají uříznout tento den po setmění. Pokud vám rozkvetou na Štědrý den, máte prý, milé dámy, v příštím roce naději na svatbu. Ale pozor, docela postačí jedna větvíčka. Podle toho, kam se natočí, poznáte, z které strany ženich přijde. Řezání barborek se zachovalo, avšak je tu ještě jeden zajímavý zvyk, který pomalu zaniká. Barborkami se nazývaly také venkovské ženy, které obcházely stavení. Byly zahalené v bílých látkách a nabílený měly i obličej. Okolo pasu si vázaly barevné pentle. Svůj vstup do domu ohlašovaly šleháním metlou na okna, případně do nich ukazovaly vydlabanou tykev s hořící svící. Když je lidé pustili do světnice, vyzývaly děti k modlitbě. Hodné podarovaly ovocem a zlobivé strašily a vyplácely metlou.

MIKULÁŠ – „malý Ježíšek“

Třetí svátek patří zaručeně mezi nejpopulárnější. Samozřejmě je to den svatého Mikuláše slavený v předvečer 5. prosince. Mikuláš je mezi dětmi tolik oblíbený! Je to taková generálka na Štědrý den, takový „malý Ježíšek“, jak se mu často říká. Mikulášská tradice je velmi živá, a to ve městě i na vesnicích. Ten den obchází naše domy Mikuláš a rozdává dětem

ovoce a pamlsky, zlobivým také brambory nebo kus uhlí. S řinčením řetězů ho provází čert a pak je tu také anděl, který příliš vystrašené děti uklidňuje. Za zmínku také stojí, že od Mikuláše je odvozen hlavní americký úřadující duch Vánoc „Santa Claus“. Řecky se totiž Mikuláš řekne Nicolaos. Z toho zkomolením vzniklo Claus.

LUCIE – ochrana proti zlým kouzlům

Den svaté Lucie připadající na 13. prosince je posledním adventním svátkem. Obyčje související s tímto svátkem téměř zanikly. Je to díky našemu posunu myšlení do racionální roviny. Lucky, tajemné bíle oděné postavy (většinou starší dívky) se začerněnou tváří, měly totiž zajistit ochranu proti kouzlům a čarodějnici.

cím. V podvečer tohoto dne obcházely domy a ometaly je husí peroutkou, aby je očistily od temných kouzel a tajemných sil. Lucky také nosily vařečku, kterou tloukly dívky přes prsty. Říkalo se, že potom jim půjde dobře od ruky práce u kolovrátku. K malým dětem byly většími hodné a obdarovávaly je sladkostmi a ovocem. Zato jejich starší sourozence obvykle čekal výprask. V některých oblastech se Luckám říkalo také Perchty.

Vlastimil Valášek

Vánoční vůně, chutě a tradice

Co se Vám vybaví při vyslovení slova Vánoce? Možná jsou to šťastné děti rozbalující dárky, možná spousty dobrého jídla a pití nebo nekonečné mlsání cukroví. V neposlední řadě je to vůně Vánoc. Pojďme si je připomenout a ve vzpomínce se zamyslet nad tradicemi a stolováním požehnaných svátků vánočních.

Jak prostřít štědrovečerní stůl podle starých zvyků? Pecén chleba patří do rohu, šupina pod talíř a pokrm na stůl všechny současně. Štědrovečerní hostinou začíná nejkouzelnější večer z celého roku a je tomu tak už po celá staletí. Samozřejmě nesmí chybět sváteční servis a dekorace, které vytvoří neopakovatelnou atmosféru, chceme-li se alespoň částečně vrátit ke zvykům a tradicím našich předků, jsou i další detaily, kterými můžeme udělat večeri výjimečnou.

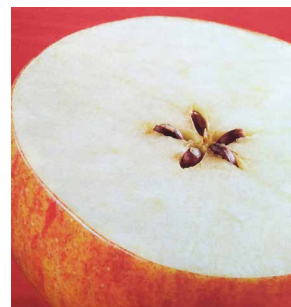
Podle lidové pověry chodí před štědrovečerní večeří smrtka kontrolovat stůl. Je-li počet přichystaných talířů a židlí lichý, vrátí se během následujícího roku pro jednoho strážníka. Proto se i při lichém počtu osob má prostřít o jeden talíř více a také židlí má být stejný počet. Nohy stolu svázané provazem či řetězem. Tento rituál provádíme proto, abychom po celý následující rok měli soudržnou rodinu a abychom ochránili majetek před zloději. Naši předkové také věřili, že jim svázané nohy štědrovečerního stolu ochrání dobytek před divokými zvířaty a nemocemi. Rybí polévka se má jíst pomalu a dlouho, protože to prodlužuje život. Svornost manželů nebo rodiny se zajišťovala tím, že alespoň jeden chod jedli ze společného talíře.

Patří-li zcela neodmyslitelně nějaká vůně k Vánocům, pak je to skořice. Skořice, tedy kůra stálezelených

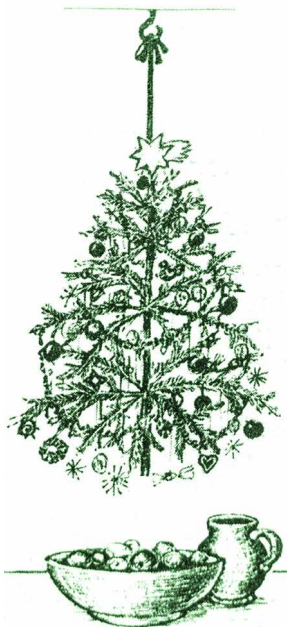
stromů příbuzných s vavřínem, je oblíbeným kořením a také léčivem odnepaměti. Původně se používala hlavně v Číně, znali ji ve starém Egyptě a v době antiky ji do Evropy přivezli féničtí a arabští obchodníci. Pokud Vás bude před Vánoci trápit rýma a chřipka, uvařte si velmi chutný skořicový čaj s medem. Přelijte 1 lžičku mleté skořice z dl vroucí vody a čaj osladte podle chuti medem.

Tradice a zvyky opakované každoročně na Štědrý večer se dochovaly z doby, kdy lidé věřili v kouzelnou moc tohoto svátku a prováděli rituály zajišťující zdraví, hojnost a štěstí pro následující rok. Spousta z nich, jako například známé rozkrajování jablka, házení střevíce nebo lití oliva, se provádí po slavnostním hodování, některé se však týkají přímo štědrovečerní večeře a slavnostní tabule. První štědrovečerní hvězda symbolizuje narození Ježíše Krista a počátek vánočních svátků. Dříve do první hvězdy muselo být postaráno o dobytek, uklizeno, navařeno a prostřeno k večeři. V dávných dobách byla číslu 9 přisuzovaná magická moc, proto se také na Štědrý den podávalo 9 chodů a každý člen rodiny měl alespoň ochutnat každý z nich. Začínalo se kouskem chleba nebo jiným pečivem a oplatkou s medem, následovala sytá polévka z hrachu nebo čočky, houbový kuba, jednoduchá luštěninová nebo obilná kaše, jako dezert se podávalo čerstvé, sušené nebo pečené ovoce, dále ořechy a nesměla chybět ani tradiční vánočka a samozřejmě cukroví.

Každý, kdo najde kapří šupinu pod talířem, toho čeká v příštím roce bohatství a štěstí. Tradice podávání kapra na Štědrý večer je poměrně mladá. Víte, že kapra v trojbalu na Štědrý večer jíme teprve sedmdesát let? A hlavní symbol, vánoční stromek, nemusely zažít ještě Vaše praprababičky. Vánoční stromy se v českých zemích rozzářily poměrně pozdě, protože dlouho lidé

dávali přednost betlémům (viz strana 28). První zprávy máme až z počátku 19. století, na Valašsku například až z roku 1913. Vánoční stromek se postupně šířil z Německa do celé Evropy. Kromě ovoce se na zdobení používaly například jeřabiny a šípky navlečené do řetízků. Nechyběly ani ozdoby ze slámy nebo kukuřičného šustí. Na stromček patřilo i pečivo – bílé pusinkové figurky nebo věnečky a hvězdičky, perníkové postavičky. Papírové ozdoby se tvořily podlepováním vytištěných obrázků. Používaly se i figurky z betlémů, důležité byly odlesky, proto se ozdoby natíraly zlatou barvou. Začaly také vznikat první skleněné korálkové ozdoby. Tradice ručně vyráběných skleněných koulí pochází z Durynska ze 70. let 19. století, od 30. let 20. století je začaly vyrábět sklárny u nás. Jsou považovány za rodinné stříbro a dědí se po generace. Tradičními českými výrobky jsou korálkové ozdoby. Podle starého obyčeje má být stromek odstrojen až po Třech kráľích. Dřevo se musí rozřezat, přiložit do kamen a na nich se uvaří silná černá káva.

Než přejdeme k ozdobenému vánočnímu stromu, rodina zasedne k slavnostní večeři. Od štědrovečerní večeře by hospodyně neměla vstávat, aby sklízela ze stolu nebo donášela zapomenuté chody. Vždy by tedy měly všechny chody být naservírované zároveň. Tento zvyk vychází z pověry, že opuštění stolu jakýmkoli členem rodiny přinese hospodářství smůlu. Zbytky z večeře se rozdělávaly na přilepšenou mezi domácí zvířata a tam, kde žádná nebyla, zakopávaly se na pozemku pro bohatou úrodu v příštím roce. To si lze dnes představit mimo větší města, obdarovat kouskem vánočky nebo polévky však můžete i svého domácího mazlíčka.

K neodmyslitelné chuti Vánoc patří vanilka. Omamně aromatický plod krásné orchideje pochází z Mexika a Střední Ameriky. Zdejší kmeny Aztéků si vanilku již dávno před objevením Ameriky přidávaly do hořké čokolády a celý svět je v tom dnes napodobuje. Kdo by neznal naše nejrozšířenější vánoční cukroví – vanilkové rohlíčky (viz strana 24).

Prastarých štědrovečerních zvyků a tradic se v moderní době zachovalo už jen velmi málo. Rodiny například nikdy nezasedaly k obědu. Zachovávaly totiž přísný půst, aby spatřily zlaté prasátko (první štědrovečerní hvězda symbolizuje narození Ježíše Krista a počátek vánočních svátků). Před tím, než hospo-

dyně prostřela stůl, zametla celý dům březovým koštětem, aby v něm nebyly myši. Slavnostní ubrus musel na stole zůstat až do Štěpána a z magických důvodů se nesměl sejmut. Buď na mísu, anebo na různá místa na stole se dávaly všechny plodiny, které hospodáři pěstovali. Zejména nesměla chybět semena obilí, aby byla dobrá úroda, a také med. Původ anglického názvu medu „honey“ pochází od germánského kmene ze slova „hunaga“, což znamená zlatý. Udělejte si chutné, zlaté a sladce medové vánoce. Vynikajícím zapomenutým receptem je kaše kuřa. Jedná se o tradiční slovanský pokrm, který se podával teplý na začátku vánočního hodování. V dnešní době ji můžete s úspěchem zařadit do štědrovečerního menu jako studený dezert. Tradičně se připravuje z tlučené pšenice, makových zrněk, sladu, medu a různých druhů semínek a ořechů. V současné době se do pokrmu přidává i mléko nebo smetana, což původní receptura neobsahovala. Dnes se přidává pomeranč a mandle.

Symbolem Vánoc je i vánočka (štědrovka, pletenice, štola nebo vánočnice). Ještě v 19. století fungovala vyloženě jako dárek známým a sousedům, ale i čeládce, protože klasické dárky, jak je známe dnes, tehdy ještě na vesnici nebyly.

Pro každého milovníka ořechů jsou Vánoce svátky hojnosti. Je hodně druhů skvělých ořechů, ze kterých se dá připravit tolik nejrůznějších voňavých a křupavých dobrot. Čokoláda – jen máloco dokáže udělat Vánoce ještě sladší, ale čokoláda se zdaleka nehodí jen do cukroví. Kakao – je-li nějaké úsloví, které se pro kakao hodí dokonale, pak je to „dobrého pomálu“. Třeba i jen jedna lžička nebo lžíce tohoto kouzelného hnědého prášku totiž stačí k tomu, aby výsledná chuť nejen Vánoc byla dokonalá. Kultura kakaovníku (Theobroma cacao) se rozšířila prostřednictvím Portugalů a Španělů asi v 16. století z Jižní Ameriky, kde je kakaovník původní. V Evropě byly první továrny na zpracování kakaových bobů založeny až v 18. století. Pomeranč – oranžové plody vytvoří ve vašem bytě nejen krásnou vánoční dekoraci, využijte jejich výraznou chuť i aroma při přípravě nejrůznějších slavnostních vánočních delikates.

Zázvor – možná pečete vánoční cukroví zvané „zázvorky“ a přidáváte zázvor do perníčků. Jistě nezůstávejte ale jen u mletého a využijte i ničím nezměnitelnou svěží chuť a vůni čerstvého zázvoru do masitých pokrmů a nápojů. Sušené švestky – odpradáвна bývaly spolu s dalším sušeným ovocem během Vánoc vyhledávanou sladkostí a důležitou přísá-

dou. A jistě tomu tak bude i nadále, protože sušené švestky jsou zkrátka nenahraditelné. *Jablko* – nejdřív si pár jablíček rozkrojíte, abyste věděli, zda budete mít v příštím roce štěstí, a pak z nich připravte nějaké vánoční speciality. „Lékaře nezná ten, kdo jí jablko každý den.“ *Hřebíček* – je malý a nenápadný, ale jen do chvíle, než ho použijete při vaření nebo pečení, pak umí dělat velké chuťové zázraky. *Kokos* – i když patří mezi ořechy, zaslouží si samostatnou kapitolu. A nejen proto, že je největší. Bez jeho chutě i vůně by vůbec nemohly existovat mnohé druhy cukroví a nepochutnávali bychom si ani na dalších exotických specialitách. *Víno* – zpřijemněte si sváteční chvíle dobrým vínem. A nejen ve sklenkách. Je vynikající přísadou při pečení sladkostí a také slaných specialit. *Rum* – sladkému cukroví, moučníkům, ale i různým

druhům masa dodá nezaměnitelnou a lahodnou příchuť. Nespornou výhodou, když zbude, je, že ho určitě dokážete využít...

V padesátých letech minulého století se komunisté pokoušeli nahradit Ježíška ruským Dědou Mrázem. Nyní se západním trendům snaží mnozí obchodníci přizpůsobit tím, že propagují Santa Clause. Zachovejme si vlastní krásné vánoční tradice.

Vlastimil Valášek

Není cukr jako cukr

K Vánocům neodmyslitelně patří chuť a vůně vanilky používaná hojně ve vánočním cukroví v podobě vanilkového cukru. Víme ale, co kupujeme při sledování pouze ceny a letmo etikety? Velký rozdíl. Existují dva druhy – přírodní vanilkový cukr, nebo levnější vanilinový cukr.

Vanilková příchuť patří mezi celosvětově nejoblíbenější. Pokud bychom byli odkázáni na tu přírodní, rozhodně bychom si připlatili. Vanilkové aroma se získává z fermentovaných lusků orchidejí z rodu vanilkovníku. Jejich pěstování přitom vůbec není jednoduché. Původní vanilkovník plocholistý totiž dokázaly opylovat jen vybrané druhy včel a kolibříků žijících pouze v určitých oblastech Mexika, proto se produkce dlouhou dobu soustředila pouze tam. V 19. století byl objeven způsob, jak vanilkovník opylovat uměle, což umožnilo rozšíření pěstitelské oblasti. Přesto zůstaly vanilkové lusky velmi drahé.

A nyní se dostáváme k levnější variantě, tzv. vanilínovému cukru. Přírodní vanilkové aroma se skládá z více než 200 různých těkavých látek, jedna z nich se nazývá vanilin. Rozvoj chemie ve druhé polovině 19. století nejprve umožnil extrahovat čistý vanilin z lusků a následně se po odhalení jeho struktury začala hledat cesta pro jeho umělou výrobu. Poprvé se to podařilo roku

1874 německým chemikům. Surovinou pro výrobu syntetického vanilinu mohou být různé organické látky. První umělý vanilin vznikl z látek obsažených v borovicové smůle. Dnes se pro chemickou syntézu vanilinu používá buď směs uhlovodíků získaných například z ropy, nebo lignin, což je stavební složka dřeva. Syntetický vanilin však lze získat i biochemickou výrobou z hřebíčku, rýže či kurkumy. Bez ohledu na to, z čeho bylo aroma získáno, musí samozřejmě vždy splňovat požadavky na čistotu a zdravotní nezávadnost.

Je jen na každém z nás, kterou variantu zvolíme. Jestli kvalitní přírodní, ale dražší, nebo chemickou levnější. Na závěr bych Vám rád nabídl recept pro zajímavou variantu asi nejznámějšího vánočního cukroví – vanilkových rohlíčků.

OŘECHOVO-MAKOVÉ VANILKOVÉ ROHLÍČKY

Potřebné suroviny: 100 g práškového cukru, 100 g mletého máku, 80 g mletých lískových ořechů, 250 g hladké mouky, 250 g másla, 1 vejce, 1 žloutek, 1 vanilkový cukr, na špičku nože skořice, 1/2 ampulky pomerančové příchutě.

Poleva: 100 g bílé čokolády, 1 lžice oleje.

Postup: z mouky, lískových ořechů, máku, cukru, másla, žloutku, vejce, vanilkového cukru, skořice a pomerančové příchutě vymíchejte těsto. Vytvořte malé rohlíčky a vložte je na plech vystlaný pečicím papírem. Pečeme ve vyhřáté troubě na 165 °C asi 15 minut. Upečené rohlíčky necháme vychladnout a konce namočíme v rozpuštěné čokoládě.

Vlastimil Valášek

Víte, co jedí na Vánoce jiné národy?

Štědrý den se přiblížil a většina z nás se už horlivě připravuje na začátek Vánoc. K těm neodmyslitelně patří štedrovečerní večeře. Většina Čechů si ji nedovede představit bez smaženého kapra a bramborového salátu. Jak ale na Vánoce večeří jiné národy? Jídla se velmi liší a mnohdy budete překvapeni, co všechno se na Vánoce jí. Česká vánoční večeře je nuda. V Evropě si užívají i 12 chodů. Češi a Moraváci se při vánočním hodování odbývají. Důležité je rychle sníst slavnostní večeři, aby zůstalo dost času na rozbalování dárků a tradiční vánoční pohádku. Naopak v jiných evropských zemích se klade důraz především na bohatou večeři, která mívá až deset chodů. Tradiční česká štedrovečerní hostina 21. století by se dala shrnout do čtyř bodů: připítek, rybí (jasně vede kapří) polévka, smažený kapr, kterého obratně vytlačuje smažený řízek (ať už vepřový nebo kuřecí) s bramborovým salátem v desítkách variací a na závěr kousek sladkého cukroví.

Oblíbeným jídlem na Štědrý večer v **Německu a Rakousku** je pečená husa, sladké kompoty a zavařeniny.

Na severu se podávají pečené klobásy a bramborový salát, v Rakousku a Bavorsku si stejně jako u nás potrpí na rybu. Z Německa pochází tradice zdobení vánočních stromků a vyřezávaných betlémů. Německá vánoční kuchyně nabízí mnoho pokrmů z ryb (pečená štika, candát na roštu, plněný kapr). Oblíbená je konšelská mísa, ať již teplá, nebo studená, na níž jsou plátky vepřové pečeně, uzeného masa, pečené kachny nebo husy, pečené krůty a kusy smetanových klobás. Nechybí ani tradiční jablečný závin, do kterého se přidávají i kompotované třešně. Lahůdkou na závěr večeře je ovocný salát s příchutí šampaňského nebo likéru. Na německých vánočních stolech nechybí ani cukroví – zhruba od 18. století se peče vaječné cukroví, které má různé názvy. Nejčastěji se mu říká „marcipán chudých“ nebo „Springle“.

V **Polsku** se u stromku schází celá rodina. Nejdříve si všichni vzájemně popřejí vše nejlepší a podle zámožnosti rodiny následuje u bílé prostřeného stolu dvanáct chodů jako měsíců v roce. Podává se boršč z červené řepy nebo zelí s houbami, pokračuje se pokrmy z mořských i sladkovodních ryb. Nejčastěji to bývá kapr v černé omáčce se švestka-

mi nebo mleté rybí maso v rosolu. Nezapomíná se ani na těstové „ušky“ a pirožky plněné houbami a zelím. Bývá i krocan, makový závin a studená mísa. Popíjí se kořalka „vařonka“ a grog.

V **Maďarsku** se na Štědrý den tradičně jedí ořechy a česnek v medu, což by mělo odhánět ďábla. Kruh jablek má symbolizovat jednotnost rodiny a těžko si představit zdejší sváteční tabuli bez ryby.

V pravoslavném **Bulharsku** se vánoční svátky slaví až 6. ledna, a tak si milovníci Vánoc mohou nadělovat dárky hned dvakrát – 24. prosince a 6. ledna. Tradičním vánočním jídlem je zde vepřové maso, čočka, fazole, rýže a zelí. Místo vánoček, na které jsme zvyklí u nás, připravují Bulhaři ze sladkého kynutého těsta pečivo ve formě kroužků.

Pro pravoslavné věřící na **Ukrajíně** začíná předvánoční období 28. listopadu, kdy se zahajuje 40denní půst. Na jeho začátku se v pondělí, ve středu a v pátek nesmí konzumovat maso. Od 2. ledna, kdy začíná vánoční období, je půst ještě přísnější a v předvečer prvního vánočního svátku by se nemělo jíst vůbec a jsou zakázány i všechny vášně, které člověka vzdalují od Boha. Půst končí velkou slavnostní bohoslužbou a potom už nastává samotná oslava Vánoc a pravoslavní věřící mohou začít 6. ledna hodovat. Slavnostní menu se skládá z 12 postních jídel, mezi kterými by neměla chybět tradiční pšeničná kaše s medem, ořechy, mákem a rozinkami – Kutě, nebo kompot ze sušeného ovoce – Uzvar. Obě

tato jídla mají svůj symbolický význam, protože připomínají narození a smrt Ježíše Krista. Na štedrovečerním stole nesmí chybět boršč (z červené řepy a bez masa), malé žemle – pampušky – zelňačka, hrách, ryba studená i smažená a holubce, zelné závitky plněné rýží. Pirohy s fazolemi a zelím, brambory. Podávají se také lívance, salát, smažené pirožky a houby. Každý by měl ochutnat všech dvanáct jídel a na talíři by nemělo nic

zůstat, aby se všichni ve zdraví dočkali dalšího Svatého večera. Večeře trvá dlouho, i několik hodin. A pokud dostanete chuť na sladké, máte možnost vybrat si z mnoha druhů sladkých zákusků, hlavně hodně krémových. A čím budete zapíjet? Jste přece na Ukrajině, takže čím jiným než pravou kvalitní vodkou.

Ve **Francii** se slaví Štědrý večer tradičně v rodinném kruhu. Všichni se sejdou 24. prosince u večeře, kdy se podává le reveillon. Tento pokrm z ústřic, klobásek, vína, pečené šunky, salátů, ovoce a sladkostí je v tento den k mání i v restauracích a barech. Na venkově se také připravuje na štědrovečerní večeři pečený krocan s kaštanovou nádivkou nebo lanýžovou pastou a kuřata se zeleninovým salátem, rajčaty a olivami. Francouzi si dopřávají také škeble, kaviár, lososa a obalovaná žabí stehýnka. Kromě toho se servíruje pečený Kristův chléb ozdobený cukrovou pěnou, aby se podobal malému Ježíškovi. Podle starých zvyků se rozdává chudým. Francouzi popíjejí k večeři víno nebo calvados. Nesmí chybět bohatá sýrová tabule. V **Alsasku** na hranicích s Německem se nejčastěji na svátečním stole objeví pečená husa a v Burgundsku pečený krocan s ořechy. V metropoli Paříži se jedí čerstvé ústřice. Vánoční večeře nezapře vyhlášenou francouzskou kuchyni a mívá až dvanáct chodů. Francouzi si potrpí více na jídlo než na dárky.

Na vánočním stole v **Itálii** jen stěží najdete vánočního kapra a bramborový salát. Tradiční jsou zde artyčoky, plněná zvěřina, nejrůznější druhy ryb, pečená kuřata a slaná kukuřičná kaše – takzvaná „polenta“. Jako zákusek si potom vychutnáte kaštanové pyré se spoustou šlehačky nebo se zakousnete do tureckého medu s oříšky. A pro ty, kdo stále nemají dost, je v každé správné italské domácnosti připravena pravá italská bábovka „panettone“. S výjimkou hodování se však Štědrý den slaví velmi podobně jako u nás; Italové navštěvují své příbuzné a přátele a večer se scházejí v úzkém rodinném kruhu.

Ve **Velké Británii** se večeři hrachová polévka a šunka. Pečeného krocana krájí pán domu pod trsy jmelí a cesmínových větviček. Na stůl putují i bochánky plněné jižním ovocem

a puding. Tradičním vánočním jídlem je ve Velké Británii puding (Christmas pudding), na kterém si o Vánocích od nepaměti pochutnávaly mlsné jazýčky anglických panovníků i chudáků z londýnského předměstí. Vánoční puding vydrží při dobrém uskladnění rok i déle. V poledne se potom celá rodina sejde u vánočního stolu, kde si pochutná na nadívaném krocانovi se švestkovým pudingem. Tento puding patří mezi tradiční anglické pokrmy; je to speciální směs oříšků, rumu, vajec, strouhanky, cukru, citronu a samozřejmě švestek. K vánočnímu obědu patří ve Velké Británii neodmyslitelně také flambovaný koňak a horký punč.

Na štědrovečerní tabuli v obyčejné **dánské** rodině najdete obvykle husu, kachnu, vepřovou pečení s červeným zelím, teplou šunku, pívni a pšeničný chléb a stejně jako ve **Švédsku** také sladký rýžový nákyp s jednou zapečenou mandlí. Komu se poštěstí ji najít, ten dostane speciální dárek, takzvaný „Julemand“. Vánoce jsou v **Norsku** tím nejoblíbenějším svátkem. Vánoční tradice se v různých částech Norska liší především kuchyní. Na východě Norska a podél fjordů dominuje vepřové žebírko. Na jihu a severu je pak vařená treska a na západě jehněčí žebírka. Jedna věc Nory a Čechy o Vánocích spojuje. Norové si už nedokáží představit Vánoce bez české pohádky Tři oříšky pro Popelku, tu vysílá norská televize každý rok na Štědrý den.

Na závěr typ na **štědrovečerní předkrm od M. D. Rettigové**. Co při dnešní štědrovečerní večeři oželíme jako první, bylo v době postní hostiny našich předků nedílnou součástí. Předkrmy v podobě různých úprav vajec, paštik, ale i mušlí, raků a žab se na svátečním stole vyjímaly. A to šlo často o jednoduché receptury lahodící oku i žaludku. Anastasie B. Seidlová ve své Kuchařce Lady vyzdvihuje znamenité rybí biftečky, které viděla připravovat ve vrchnostenské kuchyni. Syrové rybí maso se zbavilo kůstek a kůže a pomlelo najemno, spojilo se s kouskem namočené žemle, osolilo, opepřilo a z této hmoty se tvarovaly malé, na prst silné placičky, které se před smažením potřely šťávou z cibule. Smažilo se na rozpáleném sádle, do něhož se přidal kousek cibule. Na každý bifteček se při servírování položilo sázené vejce a šťáva ze smažení se zaprášila špetkou mouky, přidala se trocha rybí polévky a biftečky se touto omáčkou polévaly. My si však připravíme nadívaná vejce podle receptury M. D. Rettigové (Domácí kuchařka, vydáno 1844). Pokud vám u Štědrovečerní tabule chybí ta pravá drobnost ke správnému nala-

dění vánočních chuťových buněk, zbystřete! Původní receptura: Uvař vejce natvrdo, rozkroj v půli, žloutky vyndej, utří kousek másla, dej ty žloutky do něho, pak ostrouhanou, ve smetaně máčenou, vymačkanou žemličku, zelenou petržel, trochu citronové kůry, trochu květu, osol to a dobře utří, zase ty vejce naděj, narovnej na mísu s máslem vymazanou, co od nádivky zbyde, dej k tomu, polej trochu smetanou a na každé vajíčko

kouštínek másla a nech to v troubě trochu upect, ale aby se to nevysušilo, sice by to bylo tuze masné.

Upravený recept (množství pro 4 osoby)

2 vejce uvařte natvrdo a nechte zchladnout. Každé vejce rozkrojte podélně napůl. Vyjměte žloutky a třete je se 3 lžičkami másla nebo kvalitního margarínu. 3 plátečky rohlíku (asi 5 g) rozmočte v mléce a prsty vymačkejte. Přidejte ke žloutkům a dobře utřete. Přisypte sekanou čerstvou petrželovou nať, sůl dle chuti, špetku muškátového květu a špetku citronové kůry. Směs dobře promíchejte a naplňte jí půlky vajec. Půlky vajec dejte do máslem vymazané formy, na každý kopeček umístěte kousíček másla (na špičku nože) a vejce zalijte 20 ml smetany na vaření. Dejte do trouby, zapněte na 180 stupňů Celsia horkovzdušně (200 stupňů obyčejně) a pečte 10 minut. Podávejte ozdobené strouhaným parmezánem nebo sekanou petrželkou.

*Dobrou vánoční chuť Vám přeje
Vlastimil Valášek a Anna Mishko.*

Astronomické jevy na podzim roku 2024 a na počátku roku nového

Co to je Kometu není třeba brněnským hokejovým fanouškům vysvětlovat, ale kometu na nebi je vlasatice, malé kosmické těleso složené především z ledu a prachu a obíhající většinou po eliptické dráze. Komety jsou známé pro své nápadné ohony. Na podzim se u nás objevila na večerní obloze dlouho očekávaná kometu C/2023 A3 (Tsuchinshan-ATLAS). Ač bylo jasné, že kometu bude vidět pouhým okem, samotná jasnost komety však překvapila. Jedná se o novou kometu z Oortova oblaku, která do blízkosti Slunce zavítala úplně poprvé. Dle odborníků z NASA a výpočtů její dráhy jí gravitace planet sluneční soustavy po tomto průletu nasměruje do mezihvězdného prostoru, ze kterého se už nevrátí.

Na fotografii ji vidíme při návštěvě na panství Veverském u mysteriózního hradu Veveří z 21. 10. 2024 kolem 20:00 (autor fotografií Petr Zátropa).

Dnes je kometu již pryč z vnitřku Sluneční soustavy. Od Země už je vzdálená více jak 100 milionů kilometrů a každý další den se vzdálí o více jak dalších 5 milionů kilometrů.

Další zajímavý astronomický úkaz můžeme očekávat v sobotu 4. ledna, kdy se se za soumraku objeví na nebi jasná „hvězda“ a kousek od ní bude Měsíc.

Obě tělesa nad jihozápadním obzorem se budou k sobě přibližovat... Maličkost? Ani ne. Nepůjde totiž o hvězdu, nýbrž o planetu Saturn, kterou v 19:36 hodin Měsíc zakryje. Výstup Saturnu zpoza osvětlené části měsíčního kotouče se odehraje o hodinu později. Dají se předpokládat dobré pozorovací podmínky, neboť lednové večery bývají chladné a vzduch klidný. Atraktivnost úkazu umocní skutečnost, že obě kosmická tělesa jsou jasná a v době výstupu planety budou ještě zhruba 10 úhlových stupňů nad obzorem. Zákryt Saturnu Měsícem je jevem opravdu vzácným a byla by škoda si jej nechat ujít, protože znovu k němu dojde až 9. prosince 2036. Tento jev už pro pozorování hvězdné oblohy našimi předky ve starověku znamenal mnoho. Dokazoval, že planety se nacházejí na oběžných drahách za sebou a hvězdy až za nimi. O pár dní později bude nebi dominovat planeta Mars. Dne 12. ledna se červeně svítící planeta octne nejblíže k Zemi, a to na vzdálenost 95 mil. kilometrů, čímž dosáhne značné jasnosti. Nacházet se bude vysoko nad obzorem v souhvězdí Blíženců. Taková situace není raritní, avšak ani běžná, neboť se periodicky opakuje zhruba po 15. až 17. letech. Příště tomu bude až v září 2035.

Radoslav Patočka, Vlastimil Valášek

Letohrádek zve na zahraniční a exotické betlémy

Tradiční výstava betlémů se letos v brněnském letohrádku Mitrovských (Veletržní 19) představuje ve zcela odlišné podobě. „Místo klasických a všem dobře známých betlémů českých, moravských, případně slovenských předvádíme návštěvníkům, jak odlišně vypadají betlémy v jiných zemích Evropy např. v Rakousku, Německu, Itálii, Portugalsku – Madeiře, Polsku a dalších zemích. Raritní jsou ukázky betlémů z jiných kontinentů,“ přiblížil majitel letohrádku Mgr. Petr Lukas. Že jste nikdy neviděli betlém z Afriky a netušíte, jak vypadají betlémy z Mexika nebo Peru? A nebo hipsterský betlém z USA? Také v Asii žije křesťanské obyvatelstvo a tak několik ukázek je i z těchto vzdálených končin – např. z Indie. Součástí prezentace evropských zemí jsou známé patrové pyramidy se svíčkami nebo populární louskáčci ořechů ze Saska. Klasické evropské jesličky z blízkého kulturního prostředí doplňují betlémy z Latinské Ameriky – Mexika, Peru či Bolívie, které jsou ovlivněné uměním jihoamerických indiánů. Betlémy jsou pestrobarevně pomalované a řemeslníci je zhotovují z různých materiálů. Figurky mají typické oblečení, často znázorňují místní zvyky a v některých případech nechybí ani tamní zvířata, například lamy. Africké betlémy vyřezávají domorodci z ebenového či mahagonového dřeva. „Vystaveny jsou betlémy i z jiných přírodních materiálů – z palmového listí, kukuřičného šustí nebo různých sušených plodů

či kůry. I v těchto betlémech se objevují zvířata typická pro tento kontinent. Domorodí autoři vtiskli betlémům a vánočním ozdobám originální půvab,“ upřesnil Lukas. Dodal, že exponáty obsahují řadu prvků, v nichž se odráží mentalita, životní styl a svébytná kultura tamních obyvatel. Zajímavá budou také videa přibližující adventní, vánoční a novoroční zvyky ze Španělska, Itálie, Islandu, Číny, Thajska či Japonska. Historická stavba letohrádku a vánoční výzdoba dodávají místu neopakovatelnou atmosféru. Výstava potrvá do 12. ledna 2025 a je přístupná od úterý do neděle v čase 10–16 hod. Na Štědrý den bude otevřeno od 10 do 14.30 hod., 26. 12. v čase 13–16.30 hod. a 27.–29. 12. od 10 do 16 hod. Od 25. 12. do 1. 1. bude letohrádek uzavřen.

Mezi exponáty je i přenosný betlém z Peru, který je zhotoven z vysušené tykve

Radoslav Patočka

Lodě brázdící brněnskou přehradu čeká zimní údržba

„Lodě Dopravního podniku města Brna (DPMB) čeká zimní přestávka. Za letošní sezónu, která trvala od dubna do 30. října, převezly 286 tisíc lidí.“ Redakci to sdělila mluvčí dopravního podniku Mgr. Hana Tomašítková. Upřesnila, že nejsilnějšími měsíci byly tradičně červenec a srpen, kdy zde DPMB přepravil celkem 162 tisíc cestujících. „Velký zájem byl i o plavby na objednávku, kterých jsme uskutečnili 180. Nyní lodě podstoupí pravidelný zimní servis, aby se v dubnu mohly vrátit zpět na pravidelné linky s cestujícími. Budeme také pokračovat v obnově můstků a na šesti zastávkách vyměníme staré za nové. Týká se to například zastávek Bystrc, Mečkov, Skály a Veverská Bítýška,“ sdělil na tiskové konferenci Miloš Havránek, generální ředitel DPMB. Zimní údržba lodí obnáší kontrolu podponorové části plavidel a konstrukce, údržbu motorů a elektrických systémů, filtrů, demontáž baterií a zapojení na udržovací dobíjení, kontrolu kabeláže a elektronických systémů, revizi a opravy palubního zařízení a ošetření vnějšího povrchu. Kontrolou a údržbou prochází také přístavní můstky. DPMB pro-

vozuje sedm lodí, které mají kapacitu 120–200 osob. Plavební dráha Bystrc – Veverská Bítýška je necelých 10 km dlouhá a lodě ji ujedou za 70 minut.

Radoslav Patočka

Lodě dopravního podniku v bystrckém přístavišti

Naše Zetky v technickém muzeu

Zajímavou výstavu s názvem „Naše Zetky“ s podtitulem „100 let prvního automobilu Československé Zbrojovky Brno a.s.“ si můžete prohlédnout v Technickém muzeu v Brně

Králově Poli, Purkyňova 105. Návštěvníci mohou obdivovat celkem čtrnáct exponátů automobilů, jež vyrobila Československá Zbrojovka Brno a. s. v letech 1924–1936 a které se nesmazatelně zapsaly do historie automobilismu v meziválečném Československu. „Podtitul výstavy – 100 let prvního automobilu Československé Zbrojovky Brno a.s. – odkazuje na rok 1924, kdy byl na Mezinárodní výstavě automobilů v Brně představen první „lidový“ automobil s názvem DISK. Byl základem úspěšné série, která Zbrojovce zajistila nepřehlédnutelnou pozici mezi českými výrobci automobilů v meziválečném období,“ říká úvodem autorka výstavy „Naše Zetky“ a kurátorka oboru Historická vozidla a spalovací motory v TMB, Mgr. Sylvie Zouharová Dyková. „Uspořádáním této výstavy chceme především připomenout, že město Brno proslulo v minulosti

nejen textilními továrnami či výrobou zbraní, avšak i zajímavými a oblíbenými dvoutaktními automobily,“ dodala Dyková. Pro Zetky byla charakteristická jednoduchost, malá spotřeba, snadná údržba i oprava. Díky těmto vlastnostem se do současnosti dochoval poměrně velký počet vyrobených automobilů. Technické muzeum v Brně se může pyšnit téměř kompletní typovou řadou, kterou má ve svých sbírkách včetně jednoho ze dvou existujících vozů Disk z roku 1924. Výstava potrvá do 30. března 2025.

Radoslav Patočka

Co s toulavými kočkami?

Setkali se s tím mnozí z nás. V okolí se objeví houf vyhublých koček. Mnohá zvířata jsou viditelně nemocná, ale pokud přežívají, příroda jim velí množit se. A tak stále přibývají. A setkávají se s našimi domácími mazlíčky, milovanými a opatrovanými. Bohužel tato polodivoká zvířata jsou stálým rezervoárem blech a ušního svrabu, což obojí je přenosné i na člověka. Často se u nich vyskytují smrtelné virové nemoci koček – leukoza, kočičí „AIDS“, FIP. A tím vším se mohou nakazit naše domácí kočky. Řešením problému je kastrace toulavých koček. Tyto kastrace financuje prostřednictvím organizace KasProCat naše město. Kdo by chtěl kočkám pomoci, kontaktujte pana Kristku z KasProCat, tel. 776 192 783. Vlastní kastrace provádí ordinace Dr. Packové u kostela, tel. 541 216 022 v pracovní dny 14:00–17:00 hod. nebo 602 510 008 mimo ordinaci dobu.

MVDr. Iva Mášková, veterinární ordinace
Blouhá 48, Veverská Bítýška

19:00 hod. – Kulturní dům

15.2. VEVERSKÁ BÍTÝŠKA

PŘEDPRODEJ: VEVERSKÁ BÍTÝŠKA, Hospůdka u Václava, Pavla Perky 390
a dále on-line na: www.ticketevent.cz

REALITY SEDLÁKOVÁ

REALITY SEDLÁKOVÁ

– VÁŠ SOUSED V REALITÁCH

18 let zkušeností v oblasti realit

POTŘEBUJETE PRODAT DŮM, BYT,
CHATU NEBO JINOU NEMOVITOST?

**Obrat'te se na makléře znalého
Vaší lokality.**

- právní servis pro prodávající zdarma – kupní smlouvy, návrhy na vklad, listy vlastnictví, výmaz věcných břemen, darovací smlouvy apod. (zdarma také veškeré poplatky na katastrálním úřadě)
- právní servis pro pronajímatele zdarma – nájemní a podnájemní smlouvy, předávací protokoly
- finanční poradenství – hypoteční úvěry, pojištění apod.
- ocenění nemovitostí (dědické řízení, tržní ocenění apod.), znalecký posudek
- zajištění průkazu energetické náročnosti budovy (PENEB)
- příprava nemovitostí k prodeji a jejich prezentace – profesionální fotografie a videa i za pomoci dronu, home staging, 3D projekce a skenování, inzerce na realitních portálech
- úklid, vyklízení a stěhování

tel.: +420 604 737 200

e-mail: info@reality-sedlakova.cz

www.reality-sedlakova.cz

SERVIS a OPRAVA NOTEBOOKŮ a POČÍTAČŮ

Diagnostika ZDARMA! Vyzvednutí u Vás.
Rozumné ceny, rychle a spolehlivě,
25 let praxe.

Bednář, tel.: **608 880 107**

PŘISTAVENÍ AŽ K VÁM DOMŮ

PŮJČOVNA - DODÁVKA L2H2
MINIBAGR, PRÁCE MINIBAGR 0,8 t.
ZAHRADNÍ RIDER
AUTODOPRAVA

☎ **603 411 014** ✉ pujcovna.bityska@seznam.cz

Sportovní a relaxační masáže

**Možnost zakoupit
dárkové poukazy**

Lucie Koukalová
Veverská Bítýška
tel. 731 053 158
www.freya-masaze.cz

**FREYA
MASÁŽE**

OPRAVY A INSTALACE notebooků a počítačů PC

Software, hardware, diagnostika, instalace
SSD disků, vyčištění a zrychlení atd.

**Ing. Jiří Hálek, Nádražní 29,
Veverská Bítýška, tel. 603 745 199
30 let zkušeností..**

invia

Máme
dovolenou
pro každého

Nová pobočka Kuřim

- ✓ zájezdy
- ✓ ubytování
- ✓ letenky
- ✓ last minute
- ✓ first minute
- ✓ exotika
- ✓ eurovíkendy
- ✓ lyžařské pobyty

Léto 2024
v prodeji!

📍 Tyršova 2101/58a, Kuřim
☎ 728 688 971 ✉ kurim@invia.cz

AAABYTY.CZ

BYTY • DOMY • POZEMKY

Mgr. Jiří Hrdina AAAByty.cz

osobní poradce
v realitních službách

- 13 let praxe v oboru a více než 300 prodaných či pronajatých nemovitostí
- zprostředkování prodeje bytů, domů, pozemků
- aukce nemovitostí
- výkup nemovitostí i spoluvlastnických podílů

telefon: **601 560 217**
e-mail: **jiri.hrdina@aaabyty.cz**

V Zahradách 798
664 71 Veverská Bítýška

Nebojte se zeptat!

PŘIDEJ SE K NÁM!

V DOPRAVNÍM PODNIKU MĚSTA BRNA, a. s.,
HLEDÁME ŘIDIČE AUTOBUSŮ A TROLEJBUSŮ

Náborový příspěvek 100 000 Kč!

Pro řidiče s průkazem skupiny „D“
a průkazem profesní způsobilosti
dokonce 150 000 Kč!

🌐 www.dpmb.cz › kariéra
✉ kariera@dpmb.cz
☎ 543 171 222 / 543 171 235

NABÍZÍME MOŽNOST INZERCE A REKLAMY VE ZPRAVODAJI MĚSTA

1/1 strany (182×258 mm)	3 500 Kč
1/2 strany (182×127 mm)	1 750 Kč
1/4 strany (88×127 mm)	900 Kč
1/8 strany (88×61 mm)	500 Kč

Objednávky a informace: Anežka Dvořáková,
Městský úřad Veverská Bítýška, tel. 549 420 397,
matrika@veverskabityska.cz

Uzávěrka dalšího čísla: 23. února 2025.

Rozsvícení vánočního stromu

Letošní první adventní neděle připadla na 1. prosince. Začátek adventu umocnila slavnostní událost, kterou bylo už tradiční rozsvícení vánočního stromu v našem městě. Kolem urostlého, krásně ozdobeného stříbrného smrku se sešly stovky občanů, aby adventní čas důstojně přivítali. Dospělí i děti obdivovali nejen vánoční strom, ale také vynikající kulturní program, ve kterém vystoupily děti ze základní umělecké školy a mateřské školy. Občané rovněž ocenili vystoupení amatérského divadelního spolku Prkno i celkovou předvánoční atmosféru, která na náměstí panovala. V chladném počasí přišel vhod „svařák“ a něco malého k zakousnutí. Děkuje se touto cestou účinkujícím, organizátorům a všem, kteří na setkání přišli.

Závěrem dodejme, že tradice rozsvěcování vánočních stromů ve městech je spojena se jménem Rudolfa Těsnohlídka (1882–1928) spisovatele a novináře, který si v předvečer Štědrého dne roku 1919 vyšel s přáteli do lesa na procházku. Cestou zaslechli pláč a následně našli malou holčičku, kterou tam krkavčí matka odhodila. Sedmnáctinedělní, podchlazenou a hladovou holčičku muži zachránili. Poprvé byl vánoční strom republiky rozsvícen 13. prosince 1924 na brněnském náměstí Svobody a tradice se postupně rozšířila i do ostatních měst.

Radoslav Patočka

**Krásné prožití svátků vánočních a vše nejlepší
v nadcházejícím roce Vám přeje redakční
rada Zpravodaje. Zároveň děkujeme čtenářům
a inzerentům za celoroční přízeň.**

ilustrace: Ak. malíř Bohdan Chlad

Zpravodaj města Veverská Bítýška | 4. číslo v ročníku 2024 | Stránky Zpravodaje nejsou určeny k osobním ani veřejným polemikám. Ve Zpravodaji lze za úplatu inzerovat. | Vydává Město Veverská Bítýška, náměstí Na Městečku 72, 664 71 Veverská Bítýška, IČO 00282804
Evidence MK ČR E 10379 | Tento výtisk neprošel jazykovou úpravou. | Kontakt na redakční radu: zpravodajvb@post.cz
Další informace › web: www.veverskabityska.cz | e-mail: podatelna@veverskabityska.cz | facebook: [mestoveverskabityska](https://www.facebook.com/mestoveverskabityska)